

Univerzita Palackého v Olomouci
Pedagogická fakulta
Ústav pedagogiky a sociálních studií

Bc. Veronika Kozlovská

Spolupráce zástupce zřizovatele a statutárního orgánu školy

Základní školy a Mateřské školy Benešov

Bakalářská práce

Olomouc 2016

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci „Spolupráce zástupce zřizovatele a statutárního orgánu Základní školy a Mateřské školy Benešov“ vypracovala samostatně a citovala všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 21. 4. 2016

.....

Bc. Kozlovská Veronika

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu práce JUDr. Zdence Novákové, Ph.D. za poskytnuté informace a konzultace, cenné připomínky, odborné rady, kterými přispěla k vypracování bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat starostovi obce Benešov a statutárního orgánu školy Základní školy a Mateřské školy Benešov za poskytnutí rozhovoru.

Obsah

Úvod	6
1 Prameny právní úpravy.....	8
2 Organizace veřejné správy na úseku školství	10
2.1 Vymezení základních pojmů	10
2.2 Státní správa ve školství	12
2.3 Samospráva na úseku školství	14
2.3.1 Právní úkony obce ke školství	16
3 Obec a její orgány.....	18
3.1 Zastupitelstvo obce	18
3.2 Rada obce.....	19
3.3 Starosta.....	19
3.4 Obecní úřad.....	20
3.5 Výbory	20
3.6 Komise	20
4 Okruhy působnosti obecní samosprávy ve školství.....	22
4.1 Zřizování a rušení škol a školských zařízení	22
4.2 Jmenování ředitelů škol a školských zařízení	23
4.2.1 Konkursní řízení.....	23
4.2.2 Funkční období	25
4.2.3 Odvolání.....	25
4.3 Stanovení školských obvodů	26
5 Praktická část.....	27
5.1 Základní charakteristika obce Benešov	27
5.2 Základní charakteristika Základní školy a Mateřské školy Benešov.....	28
5.3 Charakteristika výzkumu	28
5.3.1 Cíl výzkumu.....	29

5.4 Výzkumné otázky	29
5.5 Charakteristika respondentů	29
5.5.1 Statutární orgán školy	29
5.5.2 Zástupce zřizovatele.....	30
5.5 Výzkumná metoda	30
6 VÝSLEDKY VÝZKUMU	32
6.1 Provedení výzkumného šetření	32
6.2 Interpretace výsledky výzkumu	33
6.2.1 Komunikace mezi zástupcem zřizovatele a statutárního orgánu školy.....	33
6.2.2 Zjišťování fungování spolupráce obce a statutárního orgánu školy	34
6.2.3 Zájem zástupce zřizovatele a statutárního orgánu o školu.....	34
6.2.4 Vztah mezi zástupcem zřizovatele a statutárního orgánu školy	35
Shrnutí	36
Závěr.....	37
Seznam použité literatury	39
Seznam použitých zkratk	42
ANOTACE.....	44
Seznam příloh.....	46

Úvod

Za téma své bakalářské práce jsem si zvolila „Spolupráce zástupce zřizovatele a statutárního orgánu školy Základní školy a Mateřské školy Benešov.“

Toto téma jsem si zvolila z důvodu, že škola je společenská instituce, která poskytuje vzdělání žákům v organizovaných formách podle určitých vzdělávacích programů. Škola je velmi důležitou institucí v životě. V ní prochází socializace žáků, podporuje osobnostní a sociální rozvoj a připravuje nás na osobní, pracovní a občanský život. Naopak zřizovatelem školy může být buď stát, kraj, obec, právnická nebo fyzická osoba, církev aj. V této práci je zřizovatel obec Benešov jako územně samosprávný celek, který v rámci samostatné působnosti zřizuje školu a to ve formě příspěvkové organizace.

Důvodem proč jsem si vybrala obec Benešov a její Základní a Mateřskou školu, je takový, že jsem na této škole absolvovala primární vzdělávání a myslím si, že právě toto vzdělávání ovlivnil můj budoucí život.

V této práci bych se chtěla zabývat některými pojmy z oblasti školství, které jsou klíčové pro vytvoření mé práce např. škola, zřizovatel, obec, statutární orgán školy aj.

Tuto práci rozdělím do dvou částí: teoretickou a praktickou část. Teoretická část bude více popisná a v praktické části se budu zabývat cílem bakalářské práce: Jaká je míra úrovně spolupráce mezi zástupcem zřizovatele a statutárního orgánu školy. Celá tato práce je rozdělena do šesti kapitol.

V první kapitole se vymezím právní předpisy, které jsou zakotveny v oblasti školství.

V druhé kapitole se bude zabývat organizací veřejné správy na úseku školství. Tuto oblast můžeme rozdělit do dvou působností a to státní správa a samospráva na úseku školství. Hlavním ústředním orgánem státní správy na úseku školství je Ministerstvo mládeže, školství a tělovýchovy. Dále jsou zde vymezeny základní pojmy, které jsou důležitou pro další část testu bakalářské práce.

Třetí kapitola definuje obec jako územně samosprávný celek a její orgány, které v oblasti školství mimo jiné hrají důležitou roli. Mezi tyto orgány patří: zastupitelstvo, rada, starosta, obecní úřad a orgány zastupitelstva a rady.

V čtvrté kapitole vymezím okruhy obecní samosprávy ke vztahu školství. Důležitým okruhem je jmenování ředitelů škol a školských zařízení. Ředitelé škol jsou označovány jako

statutární orgán školy a do své funkce se dostávají prostřednictvím konkurzního řízení a jejich funkční období je šestileté.

Pátá a šestá kapitola se věnuje praktické části. Praktická část zjišťuje do jaké úrovně je spolupráce mezi statutárním orgánem školy a zástupcem zřizovatele. Pro zjištění použiji metodu rozhovoru s otevřenými otázkami.

Při psaní této práce použiji literaturu a legislativu z oblasti školství. Mezi dva důležité zákony patří zákon o obecní zřízení (zákon č. 128/2000 Sb.) a zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném vzdělávání a jiném vzdělávání (zákon č. 561/2004 Sb.). Mezi dalšími zdroji, z kterých budu čerpat, je knižní publikace od Gadasové, Jurníkové, Sládečka, Koudelka a dalších.

1 Prameny právní úpravy

Školství jako jeden z oblastí veřejné správy je regulován celou řadou právních předpisů. Teorie práva nám rozděluje právní předpisy na dvě skupiny podle stupně právní síly: primární a sekundární. Mezi primární právní předpisy zařazujeme Ústava, ústavní zákony, zákony, mezinárodní smlouvy, zákonná opatření Senátu, obecně závazné vyhlášky obcí a krajů. Do druhé skupiny (sekundární právní předpisy) patří prováděcí právní předpisy (vyhlášky vlády, ministerstev) a nařízení vlády, obcí a krajů.

Ústavní úprava

Ústavním základem právní úpravy na úseku školství je Listina základních práv a svobod¹. Mezi tento pramen patří zejména čl. 15, 16 a 33. Čl. 15 odst. 1 a 2 nám říká, že „*Svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání je zaručena. Každý má právo změnit své náboženství nebo víru anebo být bez náboženského vyznání.*“² Dále je potřeba poukázat na čl. 16, který nám zakotvuje právo na státních školách vyučovat náboženství, kdy podmínky nám stanoví zákon „*Každý má právo svobodně projevovat své náboženství nebo víru buď sám nebo společně s jinými, soukromě nebo veřejně, bohoslužbou, vyučováním, náboženskými úkony nebo zachování obřadu. Zákon nám stanoví podmínky vyučování na státních školách.*“³ Za nejdůležitější článek je považován čl. 33 LZPS, který stanoví: „*Každý má právo na vzdělání. Školní docházka je povinná po dobu, kterou stanoví zákon. Občané mají právo na bezplatné vzdělávání v základních a středních školách, podle schopností občana a možností společnosti též na vysokých školách. Zřizovat jiné školy než státní a vyučovat na nich lze jen za podmínek stanovených zákonem; na takových to školách se může vzdělání poskytovat za úplatu. Zákon stanoví, za jakých podmínek mají občané při studiu právo na pomoc státu.*“⁴

Právo na vzdělání Listina základních práv a svobod přiznává každému, tedy fyzické osobě bez ohledu na to, je-li státním občanem České republiky či cizincem. Dále je zde stanovena povinná školní docházka a to po dobu, kterou stanoví zákon. Povinnost školní docházky je stanovena na dobu devíti let nebo kdy fyzická osoba dosáhne sedmnáctého roku věku.⁵

¹ Usnesení předsednictva ČNR 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součást ústavního pořádku ČR, ve znění pozdějších předpisů.

² Čl. 15 Usnesení předsednictva ČNR 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součást ústavního pořádku ČR, ve znění pozdějších předpisů.

³ Tamtéž čl. 16.

⁴ Tamtéž čl. 33.

⁵ § 36 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (tzv. školský zákon).

Zákony a podzákoné předpisy

Zákonným rámcem na úseku školství je zákon č. 564/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (tzv. školský zákon). Tento zákon prošel celou řadu novelizací a poslední novela byla provedena v roce 2014 (zákon č. 64/2014 Sb.)⁶ Další zákon na tomto úseku je zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, který reguluje postavení a předpoklady pro výkon pedagogického pracovníka. I přes tyto dva hlavní zákony je správa školství prováděna celou řadu podzákoných právních předpisů, které jsou dále zaměřeny na speciální věcné oblasti např. oblast zájmové vzdělávání, vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami aj. Mimo jiné na tomto úseku existují i vnitřní předpisy, které jsou vydána na potřebu konkrétního vzdělávacího zařízení. Zákon stanoví obligatorně, jaké vnitřní předpisy škola musí mít a které pouze fakultativně.⁷

Mezinárodní smlouvy

Mezinárodní smlouvy jsou podle právní síly zařazeny mezi primární právní předpisy, při čemž se jedná o ty mezinárodní dokumenty, které jsou součástí právního řádu podle Ústavy ČR. Čl. 10 stanoví: „*Vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva.*“⁸ Otázku vzdělávání nalezneme zejména v těchto následujících mezinárodních smlouvách: Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech, Úmluva o právech dítěte, Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod.

⁶ Tato novela se týkala inspekční činnosti a stanovila právní předpis pro činnosti, kterou vykonávají školní inspektoři, kontrolní pracovníci a přizvané osoby.

⁷ SLÁDEČEK, V., POUPEŘOVÁ, O. *Správní právo – zvláštní část (vybrané kapitoly)*. Praha: Leges, 2011, s. 164 – 165.

⁸ Čl. 10 zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

2 Organizace veřejné správy na úseku školství

V této kapitole vymezím základní pojmy, které souvisí s organizací veřejné správy na úseku školství. Klíčovým pojmem je veřejná správa a oblast školství. Na úseku školství existuje organizace veřejné správy, která se dělí na státní správu a samosprávu. Na tuto problematiku se podíváme níže.

2.1 Vymezení základních pojmů

Pro pochopení úseku školství je zapotřebí vysvětlit pojmy, které úzce souvisí s touto problematikou. Nejdříve bych chtěla vymezit, co znamená správa. Správa není v našem právním řádu definována, a proto můžeme najít několik různých definicí. Např. Profesor Sládeček považuje správu za „*záměrná činnost sledující dosažení určitého cíle.*“⁹ Naopak podle Poliána, který definuje správu jako „*účelná lidská činnost vedoucí k dosažení stanoveného cíle, která však sama cíle nestanoví, avšak realizuje cíle stanovené jinými subjekty.*“¹⁰ Podle mého názoru správu chápu jako cílevědomou lidskou činnost, která směřuje k naplnění cíle. Zde můžeme opět rozlišit, jestli cíl je soukromý nebo veřejný. Podle charakteru cíle pak hovoříme o správě veřejné a soukromé. Veřejnou správu členíme na státní správu a samosprávu podle povahy nositele veřejné moci. Rozdíl mezi těmito správami je takový, že státní správa je odvozená od podstaty a poslání státu. Má charakter nařizovací, výkonný, podzákonný, mocenský, donucovací a ochranný. Je vykonávána státem a jejími orgány. Naopak pro samosprávu je typické, že je vykonávána jinými subjekty než státem tzv. veřejnoprávními korporacemi odlišnými od státu.¹¹ Samospráva může být územní, zájmová a ostatní. Územní samospráva nám charakterizuje vztah subjektu k určitému danému území např. obec a kraje; zájmová samospráva nám vymezuje vztah subjektu k určité skupině osob na základě členství např. Česká lékařská, stomatologická a lékárnická komory. Typickým příkladem pro jinou samosprávu je školská rada viz níže.

Základní pojem „správa“ spadá do oblasti správního práva. Správní právo je právo, které je součástí práva veřejného, protože zahrnuje v sobě normy, které mají charakter kogentní, tzn., že se od nich nelze odchýlit. Správní právo je samostatné právní odvětví, které reguluje společenské vztahy ve veřejné správě. Hlavním cílem je ochrana veřejného zájmu a fungování veřejné správy. Toto právo se dále člení na správní právo – obecná část, zvláštní část, procesní část a trestní část. Úsek školství spadá do části zvláštní. Tato část upravuje

⁹ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 2. vydání. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2009. s. 18.

¹⁰ POLIÁN, Milan. *Veřejná správa*. Český Těšín: COR JESU, 2000. s. 4.

¹¹ SLÁDEČEK, Milan. *Obecné správní právo*. 2. vydání. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2009. s. 20.

práva a povinnosti subjektů na jednotlivých úsecích veřejné správy a mimo jiné upravuje i jednotlivé úseky veřejné správy.

Mimo veřejnou správu považují důležité definovat obec a kraj, které hrají důležitou roli v rámci povinné školní docházky. Obec a kraj jsou územně samosprávné jednotky. Jejich vymezení nalezneme už v samostatné Ústavě čl. 8 a 99. Čl. 8 nám říká, že „Zaručuje se samospráva územních samosprávních celků,“ a čl. 99. „Česká republika se člení na obce, které základní územně samosprávné jednotky, a kraje, které jsou vyšší územně samosprávné jednotky.“¹² Obec i kraj mají své postavení vymezeno samostatnými zákony.¹³ Obec i kraje jsou označovány jako veřejnoprávní korporace,¹⁴ které vlastní majetek a vystupují v právních vztazích svým vlastním jménem a nesou za své jednání odpovědnost. Mimo jiné hospodaří podle vlastního rozpočtu, který je schvalován na období jednoho roku ve třech podobách: schodkový, vyrovnaný nebo přebytkový. Obec i kraj zahrnují v sobě tři prvky. Prvek občanský nám říká, že území nemůže být bez občanů a občanem obce je taková osoba, která má na území obce nebo kraje trvalý pobyt a nemovitost. Prvek ekonomický nám charakterizuje rozpočet, kdy každá jednotka hospodaří podle něho. Posledním prvkem je prvek územní, který je vymezen hranicemi. Obec a kraj si své záležitosti spravují sami, tzn., že mají právo na samosprávu, kdy toto právo je ústavně zakotveno, a dále vykonávají správu v rámci přenesené působnosti na základě zákona a v jeho mezích. Jako příklad samosprávné působnosti má obec povinnost se postarat o blaho občana. Pod tímto pojmem si můžeme představit zajištění kulturních, sociálních, zdravotních a školských potřeb, které slouží k občanovi.¹⁵

Správu školství definuje Dr. Gadasová „jednu z oblastí správního práva hmotného, která je upravena řadou právních předpisů různé právní síly a je regulována i množstvím interních normativních aktů působících v rámci hierarchie vztahů ve státní správě.“¹⁶ Školství v České republice se rozděluje na předškolní, školní, střední, vyšší nebo terciární. Na tomto úseku máme dva zákony, které nám vymezují a které oblasti ze školství spravují. Prvním zákonem je zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, školním, středním, vyšším a jiném vzdělávání a druhý zákon je zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. Ve všech těchto

¹² Čl. 8 a čl. 99 zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

¹³ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).

¹⁴ Veřejnoprávní korporace – je sdružení osob ve veřejném zájmu na určitém území.

¹⁵ § 1, 2, 7 a 10 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶ GADASOVÁ, Dalimila. *Veřejná správa, část zvláštní: (vybrané úseky)*. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého, 1999, s. 97.

oblastí z úseků školství je vykonávána státní správa a samospráva, ať už státem nebo jinými institucemi.¹⁷

2.2 Státní správa ve školství

Ústředním orgánem státní správy pro oblast školství, mládeže a sportu je Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy. Mimo MŠMT máme další ústřední orgány, které vykonávají státní správu na úseku školství, patří: Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti. Působnost a pravomoc na úseku školství v rámci státní správy mají kraje a obce v rámci přenesené působnosti. Dalším článkem této soustavy je Česká školní inspekce, ředitelé škol a školských zařízení. Všechny tyto orgány se řídí zákony, podzákonnými předpisy, usneseními vlády, směrnicemi ústředních orgánů státní správy a opatřeními přijatých z kontrol výkonu státní správy.¹⁸

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy jak už jsem výše uvedla, je ústředním orgánem státní správy podle školského zákona. Ministerstvo je zřízeno zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR.¹⁹ MŠMT může být zřizovatelem školy a školských zařízení. Mimo jiné má i další kompetence: řídicí pravomoc, koordinační ve vztahu k jiným ministerstvům nebo jiným ústředním orgánům státní správy, odpovídá za koncepci a rozvoj vzdělávací soustavy (vyhlašuje rozvojové programy ve vzdělání). Mezi další pravomoci náleží pravomoc kontrolní, kdy kontroluje, zda školy nebo školské zařízení efektivně využívají finanční prostředky, přerozděluje finanční prostředky ze státního rozpočtu ke školám. Je nadáno normotvorbou, kdy může vydávat podzákonné právní předpisy k provedení zákona za předpokladu, že pro to má výslovné zákonné zmocnění. MŠMT má nadřené postavení vůči krajům a obcím.²⁰

Jako zřizovatel škol a školských zařízení zřizuje a zrušuje:

- Školská zařízení pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy a školská zařízení pro preventivně výchovnou péči, mateřské, základní a střední školy pro děti a žáky umístěné v těchto školských zařízeních,
- Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků,

¹⁷ SLÁDEČEK, V., POUPEROVÁ, O., *Správní právo – zvláštní část (vybrané kapitoly)*. Praha: Leges, 2013, s. 162.

¹⁸ Tamtéž s. 162.

¹⁹ § 7 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR, ve znění pozdějších předpisů.

²⁰ SLÁDEČEK, V., POUPEROVÁ, O., *Správní právo – zvláštní část (vybrané kapitoly)*. Praha: Leges, 2011, s. 178 – 179.

- Mateřské, základní a střední školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny za podmínek stanovených v § 14, pokud je nezřídí obec, svazek obcí nebo kraj,
- Školy, jejichž činnost je upravena mezinárodními smlouvami.²¹

Jako další zřizovatelé škol a školských zařízení mohou být **Ministerstvo obrany, spravedlnosti, vnitra a zahraničních věcí**, které ve svém věcném úseku zřizují takové školy, které realizují speciální vzdělání např. Ministerstvo obrany – Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany Moravská Třebová,²² Ministerstvo spravedlnosti – Justiční akademie v Kroměříži,²³ Ministerstvo vnitra – Policejní akademie v Praze²⁴ a Ministerstvo zahraničních věcí – základní školy při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu např. Letní škola slovanských studií.²⁵

Školský rejstřík je veřejný seznam, který obsahuje dva základní rejstříky a do něhož mají právo nahlížet všechny osoby a pořizovat si výpisy. Školský rejstřík se dělá na dvě části. První z nich je **rejstřík škol** a školských zařízení a druhý **rejstřík školských právnických osob**. Rejstřík škol a školských zařízení je pod evidencí Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy. Jedná se o centrální evidenci, mimo jiné ve stanovených případech vede krajský úřad rejstřík mateřských škol a školských zařízení, který tuto činnost vykonává v rámci přenesené působnosti. Zápisem do školského rejstříku je předpokladem pro poskytování vzdělávání a školských služeb, které jsou státem uznávány a garantovány.²⁶

Česká školní inspekce je správní úřad, který je zřízený zákonem s celostátní působností a je podřízen MŠMT. Tento úřad sídlí v Praze a člení se na ústřední a školní inspektoráty. V čele je pak ústřední školní inspektor, který je do funkce jmenován ministrem školství. K hlavním úkolům České školní inspekce náleží pravomoc kontrolní, hodnotící, dozorová, metodická a sankční. Na základě inspekční činnosti získává a analyzuje informace o vzdělání. Vykonává kontrolu dle školského zákona. Dále vykonává kontrolu ve věcech dodržování právních předpisů, kontroluje finanční prostředky, které jsou školám nebo školským zařízení přidělovány ze státního rozpočtu. V rámci své činnosti vyhotovuje inspekční zprávy, které shrnují všechny její poznatky o její kontrole.²⁷

Posledním a nejnižším článkem státní správy na úseku školství je **ředitel školy a školského zařízení**. Ředitel je statutární orgán, který je jmenován do funkce na dobu šesti

²¹ § 164 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

²² <http://www.mocr.army.cz/kariera/vojenske-skolstvi/vojenske-skolstvi-3293/>.

²³ <http://www.jacz.cz/>.

²⁴ <http://www.mvcr.cz/clanek/web-o-nas-skolstvi-policejni-skoly-mv-a-skolske-zarizeni-mv.aspx>.

²⁵ http://www.mzv.cz/baku/cz/kultura_a_skolstvi/letni_skola_slovanskych_studii/index.html.

²⁶ POUPEROVÁ, O. *Správní právo – zvláštní část (vybrané kapitoly)*. 2. vydání. Praha: Leges, 2014, s. 170.

²⁷ Tamtéž s. 174 – 175.

let zřizovatelem a může být jím také odvolán. V rámci státní správy ředitel rozhoduje ve všech záležitostech, které se dotýkají vzdělání, odpovídá za kvalitu vzdělávání. Rozhoduje o právech a povinnostech žáků v případech, kdy výslovně stanoví zákon a výsledkem rozhodnutí je správní akt (konkrétní správní akt) – rozhodnutí např. přijetí žáka se specifickými potřebami, odklad školní docházky, zamítnutí žádosti o přestup, přijetí ke vzdělání aj. Jako svůj poradní orgán si může zřídit pedagogickou radu. Tato rada je tvořena všemi pedagogickými pracovníky.²⁸

2.3 Samospráva na úseku školství

Samospráva v této oblasti je vykonávána obcemi a kraji.²⁹ Tyto dva územně správní celky vykonávají takovou činnost, kdy jsou v působnosti zřizovatele škol a školských zařízení. Dále nesmíme zapomenout na školskou radu, která se stará o řádný chod školy a v neposlední řadě na ředitele školy, který má v rámci samosprávy určité rozhodovací pravomoc.

Nyní se podíváme na postavení územně samosprávného celku, tedy **obce**. Obec na svém úseku zajišťuje a naplňuje potřeby, které plynou ze školství. Je povinna zajistit veškeré podmínky pro naplnění povinné školní docházky na svém katastrálním území. Obec může zřídit základní školu ve formě příspěvkové organizace viz. následující kapitola, nebo zajistit možnost navštěvovat základní školu v sousedním katastrálním území. Může ale nastat situace, kdy obec na svém katastrálním území má více než jednu základní školu a v tomto případě obec vymeze školské obvody.³⁰

Obec nebo svazek obcí zřizuje nebo zrušuje:

- *„Mateřské školy nebo zajistit předškolní vzdělávání v mateřské škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí,*
- *Mateřské a základní školy s vyučováním jazykem národnostní menšiny,*
- *Zařízení školního stravování sloužící dětem a žákům škol, které zřizuje,*
- *Základní umělecké školy,*
- *Školský zařízení pro zájmové vzdělávání,*
- *Školská účelová zařízení.“³¹*

²⁸ § 164 – § 166 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

²⁹ Tamtéž § 177.

³⁰ Vymezení území v rámci katastru obce podle ulic, které určuje která ze základních škol je povinna přijmout žáka. Pokud by obec nerozhodla o spádovém obvodu, pak tuto povinnost udělá krajský úřad v rámci přenesené působnosti. Tyto spádové oblasti jsou vymezeny obecně závaznou vyhláškou.

³¹ § 179 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

Druhým územně samosprávným celkem, který má povinnosti v oblasti školství, je **kraj**. Povinností kraje je zajistit podmínky pro uskutečňování středního a vyššího odborného vzdělávání, vzdělávání dětí, žáků a studentů se specifickými potřebami. Jedná o děti, které jsou zdravotně znevýhodněné, dále jazykového, základního uměleckého a zájmového vzdělávání a pro výkon ústavní výchovy. Kraj má povinnost i finanční, kdy zajišťuje výdaje s výjimkou výdajů hrazených ze státního rozpočtu.³²

Kraj zřizuje a zrušuje:

- „*Střední školy,*
- *Vyšší školy,*
- *Mateřské, základní, střední a školská zařízení pro děti a žáky se zdravotním postižením,*
- *Základní školy speciální,*
- *Školy při zdravotnických zařízeních,*
- *Školská výchovná a ubytovací zařízení a zařízení školního stravování pro děti, žáky a studenty škol, které zřizuje,*
- *Jazykové školy s právem státní jazykové školy*
- *Dětské domovy aj.*“³³

Školská rada je samosprávný orgán školy, který se stará o řádný chod školy. Tato rada je složena ze zákonných zástupců nezletilých žáků, zletilých žáků a studentů, pedagogických pracovníků, zřizovateli a další osoby, které se podílejí na správě školy. Tato rada je zřizována zřizovatelem školy, který také stanoví její počet a vydává volební řád. Nemá rozhodovací pravomoc, ale může navrhnout zřizovateli odvolání ředitele z funkce. Proto členem školské rady nemůže být ředitel. Jejich funkční období jsou tři roky. Schází se nejméně dvakrát ročně, kdy zasedání svolává předseda. Školská rada se zabývá a vyjadřuje se k návrhům školních vzdělávacích programů a k jejich uskutečňování, schvaluje výroční zprávu o činnosti školy, schvaluje školní řád, stipendijní řád, schvaluje pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků v základních a středních školách, podílí se na zpracování koncepčních záměrů rozvoje školy, projednává inspekční zprávy České školní inspekce, podává návrh na odvolání ředitele aj.³⁴ Podle mého názoru se domnívám, že školská rada je orgán, který byl zřízen, aby veřejnost se mohla podílet na spravování školy.

³² JURŇÍKOVÁ, J. a kol. *Správní právo. Zvláštní část. Studijní text pro bakaláře*. 1 vydání. Brno: MU, 2013, s. 123.

³³ § 181 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

³⁴ Tamtéž § 167 a §168.

V rámci samosprávné působnosti jsem zde zařadila **ředitele** školy nebo školského zařízení. Jde o to, že ředitel má dva typy rozhodovacích pravomocí. První skupinou pravomocí jsem popsala v rámci výkonu státní správy a nyní se podíváme na druhou skupinu tedy úkony v rámci samosprávné působnosti (samosprávné rozhodování). Ředitel jako statutární orgán školy rozhoduje o chodu školy, kdy odpovídá za odbornou pedagogickou úroveň a vytváří podmínky pro plnění úkolů na úseku školství. Odpovídá za dohled nad žáky, za personální stránku (počty zaměstnanců), za ekonomický chod, za materiální vybavení a vydává normativní akty – školní řád a pracovní řád.³⁵

2.3.1 Právní úkony obce ke školství

Mezi důležitým úkonem obce ke školství je zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky a to zřízením základní školy nebo zajištěním povinnosti plnit povinnou školní docházku v základní škole, která je zřízená jinou obcí, nebo svazkem obcí.³⁶

V této části se budu zabývat zřizování a zakládání právnických osob a organizační složky obce. Obec tuto činnost realizuje v samostatné působnosti. Toto právo je obci deklarováno mimo jiné i v jiných zákonech než v zákoně o obcích, ale i v zákoně o rozpočtových pravidlech. Obec může:

- „Zřizovat vlastní organizační složky jako svá zařízení bez právní subjektivity
- Zřizovat příspěvkové organizace jako právnické osoby, která zpravidla ve své činnosti nevytváří zisk
- Zakládat obchodní společnosti, a to akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným
- Zakládat obecně prospěšné společnosti
- Zřizovat školské právnické osoby
- Zřizovat veřejně výzkumné instituce.“³⁷

Příspěvková organizace je jeden z typů právnické osoby, které obce zřizují. „Obec zřizuje příspěvkovou organizaci pro takové činnosti ve své samostatné působnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu.“³⁸ Tato forma právnické osoby vystupuje v právních vztazích svým vlastním jménem a za své jednání nese odpovědnost. O zřízení příspěvkové organizace rozhoduje zastupitelstvo na základě zřizovací listiny. Tato listina obsahuje identifikaci organizace,

³⁵ § 164 – 166 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

³⁶ POUPEROVÁ, O. *Správní právo – zvláštní část (vybrané kapitoly)*. 2. vydání. Praha: Leges, 2014, s. 176.

³⁷ KOČÍ, R. *Obecní samospráva*. Praha: Leges, 2012, s. 47.

³⁸ Tamtéž s. 47.

vymezení hlavního účelu, předmět činnosti, označení statutárního orgánu, vymezení majetku a vymezení doby, na kterou je tato organizace zřízena.

Co se týče financování této příspěvkové organizace. Příspěvková organizace hospodaří s finančními prostředky, které získá z rozpočtu od svého zřizovatele, s prostředky ze svých fondů, s peněžitými dary od právnických a fyzických osob.

Včele příspěvkové organizace stojí ředitel. Je označován za statutárního orgánu organizace. Ředitel je do své funkce jmenován a odvolán radou obce, pokud v obci není stanovena rada, tuto funkci vykonává starosta obce.

Zřizovatel provádí kontrolu respektive zaměstnanci obce, kteří jsou zařazeni do obecního úřadu. Ale kontrolu může provádět i finanční výbor, ale v tom případě, pokud tato pravomoc byla svěřena zastupitelstvem obce.³⁹

Obec v rámci své činnosti zřizuje dle školského zákona **školskou právnickou osobu**. „Školská právnická osoba je právnickou osobou zřízenou podle školského zákona, jejíž hlavní činností je poskytování vzdělávání podle vzdělávacích programů a poskytování školských služeb.“⁴⁰ Obec může zřídit školu nebo školské zařízení. Škola je buď mateřská, nebo základní a školské zařízení nám zahrnuje zájmové vzdělávání, výchovné a ubytovací zařízení a zařízení školního stravování. Stanovenou podmínkou pro výkon činnosti školy je zápis do školského rejstříku.

Školská právnická osoba se zřizuje zřizovací listinou, kterou schvaluje zastupitelstvo. Zřizovatel dále rozhoduje o změnách školské právnické osoby např. sloučení, splynutí, rozdělení nebo i zrušení, dále jmenuje a odvolává ředitele, stanoví jeho plat, schvaluje rozpočet. Statutárním orgánem je ředitel.⁴¹

³⁹ KOČÍ, R. *Obecní samospráva*. Praha: Leges, 2012, s. 49 – 51.

⁴⁰ Tamtéž s. 53.

⁴¹ Tamtéž s. 53 – 54.

3 Obec a její orgány

Obec je základní územně samosprávný celek, který tvoří občané žijící na daném území. Občan obce je taková osoba, která má trvalý pobyt na území obce, je státním občanem ČR a bez ohledu na věk. Občanství vzniká narozením a zaniká smrtí. Území je vymezeno hranicemi. Území tvoří jedno nebo více katastrálních území. Je to veřejnoprávní korporace, která má právo vlastnit majetek. Obec jako právnická osoba nabývá práva a povinnosti a za své jednání nese odpovědnost. Obec je základní typem jednotky územní samosprávy. V rámci své činnosti vykonávají přenesenou a samosprávnou působnost. Každá obec má v zákoně stanovené orgány. Na orgány obce se podíváme níže v kapitole.⁴²

3.1 Zastupitelstvo obce

Nejvyšším samosprávným orgánem zastupitelským sborem je zastupitelstvo obce, od něhož je odvozováno postavení dalších orgánů obce, jimiž jsou rada obce, starosta obce a obecní úřad. Mezi orgány obce patří případné i zvláštní orgán, které jsou zřizovány podle zvláštních případů. Tento orgán je složený na základě voleb, kdy členové jsou voleni tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva. Funkční období je čtyřleté. Při stanovení počtu členů zastupitelstva se přihlíží k počtu obyvatel. Mandát člena zastupitelstva obce vzniká zvolením, to je, kdy dojde k ukončení hlasování. Každý zvolený člen zastupitelstva na začátku prvního zasedání skládá slib. Tento slib potvrdí svým podpisem. Tato funkce se vykonává osobně a není vázán žádnými příkazy. Členové tuto funkci vykonávají dvěma způsoby. Prvním způsob je takový, že členové jsou po dobu své funkce dlouhodobě uvolněni z pracovního poměru a náleží jim odměna. Na druhou stranu je způsob neuvolněný, kdy tito členové nejsou dlouhodobě uvolněni z pracovního poměru a vykonávají svou funkci ve svém volném čase a těmto členům může být poskytnuta měsíční odměna. Každé zasedání zastupitelstva je veřejné.⁴³

Každý člen zastupitelstva má při své funkce určitá práva. Při zasedání mají právo předkládat ostatním členům návrhy, připomínky k projednání určitého návrhu, požadovat informace od zaměstnanců nebo od institucí, které jsou zřízeny obcí. Mimo práv členové mají i povinnosti. Jako základní povinností mají povinnost se zúčastnit zasedání zastupitelstva

⁴² HONZÍRKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 99 – 105.

⁴³ Tamtéž s. 136 – 146.

obce a plnit úkoly, které jsou jim svěřeny, dále hájit zájmy občanům a vystupovat tak, aby jeho funkce nebyla ohrožena.⁴⁴

Zastupitelstvo obce má celou řadu pravomocí. Taxativní výčet těchto kompetencí nalezneme v zákoně o obcích § 84. Nyní zde vystihnu ty, které považuji za nejdůležitější a každý občan by je měl znát. Zastupitelstvu je vyhrazeno schvalovat program rozvoje obce, rozpočet obce,⁴⁵ závěrečný účet, zřizovat a rušit příspěvkové organizace (školy), vydávat obecně závazné vyhlášky např. o stanovení místních poplatků (poplatek ze psů), rozhodovat o vyhlášení místního referenda. Další pravomoci k ostatním orgánům obce jsou takové, že zřizují a ruší výbory a jejich předsedy, ze svých členů zvolit starostu obce, místostarostu a další členy rady obce.⁴⁶

Jak už jsem výše zmínila, že zasedání zastupitelstva je veřejné. Zastupitelstvo se schází dle potřeby, však nejméně jedenkrát za měsíc. Zasedání svolává a řídí starosta.⁴⁷

3.2 Rada obce

Rada obce je výkonný orgán v oblasti samostatné působnosti obce a ze své činnosti odpovídá zastupitelstvu. Tento orgán je složený ze starosty, místostarosty a další členové, kteří jsou zvolení z členů zastupitelstva. Počet členů je vždy lichý. Pokud v obci není tento orgán, funkci vykonává starosta. Na rozdíl od zasedání zastupitelstva, je zasedání rady neveřejné a schází se dle potřeby.

Mezi její kompetence náleží: připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva, zabezpečuje hospodaření podle schváleného rozpočtu, vydávat nařízení obce, stanovit rozdělení pravomocí v obecním úřadu, zřizovat a zrušovat odbory a oddělení obecního úřadu, komise rady obce, jmenovat a odvolávat z funkce jejich předsedy a členy, schvalovat organizační řád, stanovit pravidla pro přijímání a vyřizování stížností a petic. Veškerý taxativní výčet kompetencí nalezneme v zákoně o obcích § 102.⁴⁸

3.3 Starosta

Starosta je orgán, který zastupuje obec navenek. Starosta je zvolený člen z řad členů zastupitelstva. Starosta musí být občanem České republiky a ze své funkce je odpovědný zastupitelstvu. Mimo zastupování obce navenek má i další pravomoce. Jmenuje a odvolává se souhlasem ředitele krajského úřadu tajemníka obecního úřadu, odpovídá za včasné objednání

⁴⁴ § 82 – 83 zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁵ Rozpočet obce – důležitý ekonomický nástroj pro hospodaření obce.

⁴⁶ § 84 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁷ Tamtéž § 92.

⁴⁸ HONZÍRKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 147 – 148.

přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok, odpovídá za včasné informování veřejnosti o činnosti obce aj. Starost svolává a řídí zasedání zastupitelstva a rady obce, podepisuje spolu členy zápisy z jednání. Starostu zastupuje místostarosta v době jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy starosta nevykonává svou funkci. Spolu podepisují obecně závazné vyhlášky a nařízení.⁴⁹

3.4 Obecní úřad

Jako obligatorním orgánem je obecní úřad. Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu a zaměstnanci, kteří jsou zařazeni do obecního úřadu. V čele tohoto orgánu je starosta. V rámci samostatné působnosti obecní úřad plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo nebo rada, pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti a vykonává přenesenou působnost podle zákona. V struktuře obecního úřadu mohou být zřízeny odbory a oddělení.⁵⁰

3.5 Výbory

Tyto orgány zřizuje zastupitelstvo obce v oblasti iniciativy a kontroly. Zastupitelstvo vždy zřizuje finanční a kontrolní výbor. Předsedou těchto výborů je člen zastupitelstva. Počet členů je vždy lichý a nejméně tříčlenné. Jejich členy nemohou být starosta, místostarosta, tajemník a osoby, které zabezpečují rozpočtové a účetní práce. Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce a plní úkoly, které jim svěřilo zastupitelstvo obce. Druhý výbor tedy kontrolní výbor má na starosti úsek kontroly dodržování právních předpisů v rámci samostatné působnosti. Tyto orgány o provedené kontrole pořizují zápis, který obsahuje, co bylo kontrolováno, co bylo zjištěno a návrhy opáření. Zápis podepisuje člen výboru, který kontrolu provedl.⁵¹

3.6 Komise

Komise je orgán, který je zřízen radou. Komise mohou být orgány jako iniciativní a poradní. Svá stanoviska a návrhy předkládají radě. Předsedou komise může být taková osoba, která prokázala zvláštní odbornou způsobilost v oblasti svěřené přenesené působnosti.

⁴⁹ HONZÍRKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 148 – 152.

⁵⁰ BALÍK, S. *Komunální politika*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009, s. 77.

⁵¹ HONZÍRKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 160 – 161.

Je odpovědná radě v rámci samostatné působnosti a přenesené působnosti odpovídá starostovi.⁵²

⁵² HONZÍRKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 162.

4 Okruhy působnosti obecní samosprávy ve školství

Obec jako územně samosprávný celek, který je povinen zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky dětí s místem trvalého pobytu na jejím území a děti umístěných na jejím území ve školských zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy. Za tímto účelem obec zřizuje na svém katastrálním území základní školu pro zajištění plnění povinné školní docházky nebo zajistí, aby děti, které mají trvalý pobyt na území obce, která nezřizuje základní školu, mohli plnit povinnou školní docházku v základní škole, která je zřizována jinou obcí nebo svazkem obcí.⁵³

V první části se budou věnovat kompetencím jednotlivých orgánů zřizovatele, kde bude dán prostor pro jednotlivé kompetence, tedy zřizování a rušení škol a školských zařízení, jmenování ředitelů škol nebo školských zařízení a poslední částí se budou věnovat zřizování a rušení škol či školských zařízení.

4.1 Zřizování a rušení škol a školských zařízení

Zřizování a rušení škol a školských zařízení jsou kompetence, které jsou vykonávány v samostatné působnosti obce. Při výkonu těchto kompetencí obec nemůže rozhodovat a postupovat zcela svévolně, ale naopak musí přihlížet k několika aspektům.

Prvním aspektem jsou povinnosti, které jsou stanovené obci školským zákonem. Obec při zajišťování vzdělávání a školských služeb dbá o soulad rozvoje vzdělávání a školských služeb se zájmy občanů obce, s potřebami trhu práce, demografickým vývojem, rozvojem svého území a dostupností vzdělávání podle místních podmínek.⁵⁴

Druhým aspektem je potřeba přihlídnout, zda plánované nebo zrušení školy či školského zařízení není v rozporu s právními předpisy nebo dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy.

Třetím aspektem je potřeba mít finanční zdroje, které budou sloužit k zabezpečení povinné školní docházky.

Dalším aspektem je zřízení nebo zrušení škol nebo školského zařízení může být ve formě příspěvkové organizace nebo školské právnické osoby. Tato kompetence je vyhrazena zastupitelstvu obce.⁵⁵

⁵³ JURNÍKOVÁ, J. a kol. *Správní právo. Zvláštní část. Studijní text pro bakaláře*. 1. vydání. Brno: MU, 2013, s. 123.

⁵⁴ § 177 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁵ § 84 odst. 2 písm. d) a písm. e) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

4.2 Jmenování ředitelů škol a školských zařízení

V této části se podíváme na vznik pracovního poměru u ředitelů škol. Tato část spadá do pracovního práva, tedy do oblasti soukromého práva. Základním právním předpisem je zákoník práce.

Samostatný pojem „pracovní poměr“ můžeme říci, že se jedná o základní pracovněprávní vztah, jehož prostřednictvím se účastní fyzická osoba na pracovním procesu. Podle autora B. Galvase, který definuje pracovní poměr jako „*Pracovní poměr je smluvní a závazkový vztah, v jehož rámci se jeden účastník (zaměstnanec) zavazuje pro druhého účastníka (zaměstnavatele) vykonávat práci za mzdu.*⁵⁶ Pracovní poměr se zakládá pracovní smlouvou mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, pokud není uvedeno v zákoně jiným způsobem. Za jiný způsob vzniku pracovního poměru je jmenování. Podle zákoníku práce je „*jmenování jednostranný právní úkon zaměstnavatele, i zde je však podmínkou jeho platnosti souhlas zaměstnance.*⁵⁷

Při vzniku pracovního poměru na základě jmenování je projev vůle na straně zaměstnavatele, ale i na straně zaměstnance, protože bez projevu souhlasu nemůžeme uzavřít pracovní poměr. Jmenováním vzniká pracovní poměr jen u zaměstnanců, kteří jsou do funkce jmenování podle zvláštních právních předpisů. Jmenování provádí pouze ten, kdo je k tomu zákonem zmocněn. V případě ředitelů škol je to zřizovatel. v rámci obsahu se pracovní poměr na základě jmenování neliší od vzniku pracovního poměru, který byl založen na základě pracovní smlouvy. V tomto případě musí být ujednáno: pracovní místo, den od kdy má pracovní místo zastávat a druh práce. Mimo jiné nalezneme v pracovní smlouvě i mzdové podmínky a ostatní pracovněprávní podmínky.⁵⁸

V případě škol a školských zařízení, které jsou zřizované obcí, jmenuje ředitele školy do funkce rada obce. Jmenování ředitele probíhá na základě konkurzního řízení, které je vyhlášeno zřizovatelem.

4.2.1 Konkursní řízení

Ředitelem školy nebo školského zařízení může být jen osoba, která byla jmenována zřizovatelem na základě jím vyhlášeného konkurzního řízení.

Konkursní řízení trvá minimálně 6 až 8 týdnů před ukončením pracovního poměru. Tento konkurz vyhlašuje zřizovatel, tedy obec. Tato pravomoc obce spadá do samostatné působnosti obce. Toto konkurzní řízení je vyhlášeno na úřední desce zřizovatele. Základní požadavky

⁵⁶ GALVAS, M. a kol. *Pracovní právo*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2012. s. 227.

⁵⁷ Tamtéž s. 228.

⁵⁸ Tamtéž s. 246 – 249.

na konkurzní řízení nalezneme ve vyhlášce č. 54/2005 Sb., o náležitostech konkursního řízení a konkursních komisích. Musí obsahovat „*název funkce a právnické osoby vykonávající činnost školy, kde má být funkce vykonávána, předpoklady pro výkon dané funkce stanovené zvláštním právním předpisem, název a adresu zřizovatele, na kterou se doručují přihlášky a obsahové náležitosti přihlášky a termín jejího podání.*“⁵⁹

Mimo jiné jsou stanoveny i zákonné předpoklady pro výkon funkce ředitele vykonávající činnost školy a to v 5 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pedagogických pracovnících“). Ředitelem se může stát fyzická osoba, která je způsobilá k právním úkonům, má odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnosti, je zdravotně způsobilá a musí prokázat znalost českého jazyka a současně „*získala praxi spočívající ve výkonu přímé pedagogické činnosti nebo v činnosti, pro kterou jsou potřebné znalosti stejného nebo odborného zaměření, nebo v řídicí činnosti nebo v činnosti ve výzkumu a vývoji v délce*

a) 3 roky pro ředitele mateřské školy

b) 4 roky pro ředitele základní školy, základní umělecké školy a školských zařízení s výjimkou školských zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a středisek výchovné péče.

c) 5 let pro ředitele střední školy, jazykové školy, konzervatoře, vyšší odborné školy a školských zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a středisek výchovné péče.“⁶⁰

Dále ředitel musí absolvovat studium pro ředitele škol do dvou let od doby, kdy začne vykonávat funkci ředitele.⁶¹

Celý průběh konkursního řízení je upraven vyhláškou č. 54/2005 Sb., o náležitostech konkursního řízení a konkursních komisích. Členy komise (předsedu a další členy komise) jmenuje nejpozději 30 dní před konáním konkursního řízení zřizovatel. Tito členové budou posuzovat uchazeče o jmenování do funkce ředitele školy nebo školského zařízení. Konkursní komise v případě konkursu na funkci ředitele školy, která je zřizována obcí, jsou jmenování dva členové, které jsou určeni zřizovatelem, jeden člen je určený ředitelem krajského úřadu, jeden člen, který je odborník v oblasti státní správy dle druhu a typu školy nebo školského

⁵⁹ § 3 vyhlášky č. 54/2005 Sb., o náležitostech konkursního řízení a konkursních komisích v platném znění.

⁶⁰ § 5 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁶¹ Tamtéž § 5 odst. 3.

zařízení, jeden člen, který je pedagogický pracovník, jeden člen je školní inspektor České školní inspekce a posledním členem je člen školské rady, je-li zřízena.⁶²

Komise zahájí svou činnost po svém jmenování. Nejdříve posoudí všechny přihlášky, jestli vyhovují požadavkům, pokud některé přihlášky nesplňují podmínky pro ucházení k funkci ředitele školy nebo školského zařízení, tyto přihlášky jsou navrženy zřizovateli k vyřazení. Poté ostatní uchazeči, kteří splňují požadavky, jsou připuštěni k podrobení testu, které prokazují znalost problematiky v oblasti školství. Vhodnost uchazeče pro výkon funkce je na základě přihlášky a řízeného rozhovoru. Na základě výsledku komise sestaví pořadí uchazečů od nejlepších uchazečů pro výkon funkce a toto pořadí předloží zřizovateli. Toto pořadí má pro zřizovatele pouze doporučující charakter.⁶³

4.2.2 Funkční období

Ředitel školy nebo školského zařízení je jmenován na období šesti let. V průběhu posledních šesti měsíců pracovního poměru ředitele školy nebo školského zařízení na dobu určitou nebo nejpozději tři měsíce před skončením funkčního období zřizovatel vyhláší konkursní řízení. Může, ale nastat situace, kdy zřizovatel nevyhlásí konkursní řízení, tím pádem se prodlouží funkční období ředitele o dalších šest let. Mimo jiné návrh na vyhlášení konkursu může podat i Česká školní inspekce, ale i školská rada.⁶⁴

4.2.3 Odvolání

Školský zákon nám taxativně vymezuje případy, kdy zřizovatel má právo v průběhu funkčního období ředitele odvolat ředitele školy ze své činnosti z vedoucího pracovního místa. Tyto případy jsou rozděleny do dvou skupin, kdy první skupina nám vymezuje případy, kdy zřizovatel musí okamžitě odvolat ředitele školy nebo školského zařízení (např. „*pozbytí některého z předpokladu pro výkon činností ředitele školy nebo školského zařízení stanovených zvláštním právním předpisem, nesplnění podmínky zahájení a úspěšného ukončení studia k získání odborné kvalifikaci podle zvláštního předpisu, nesplnění podmínky získání znalostí z oblasti řízení školství studiem pro ředitele škol a školských zařízení podle zvláštního právního předpisu nebo organizačních změn, jejichž důsledkem je zánik pracovního místa ředitele*)⁶⁵ a do druhé skupiny spadají takové případy, kdy může být ředitel ze své funkce odvolán nebo ne (např. „*závažné porušení nebo neplnění právních povinností*

⁶² § 2 odst. 3 vyhlášky č. 54/2005 Sb., o náležitostech konkursního řízení a konkursních komisích v platném znění.

⁶³ Tamtéž § 5.

⁶⁴ § 166 odst. 3 a 4 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁵ Tamtéž § 166 odst. 4.

vyplývající z jeho činnosti, úkolů a pravomocí na vedoucím pracovním místě ředitele, které bylo zjištěno zejména inspekční činností České školní inspekce nebo zřizovatelem, na návrh školské rady nebo České školní inspekce).^{66 67}

4.3 Stanovení školských obvodů

Jak už jsem výše zmínila obec má povinnost zajistit plnění povinné školní docházky a to buď zřízením základní školy nebo zajištěním plnění povinné školní docházky v základní škole v jiné obce nebo svazku obcí. Mimo jiné školský zákon stanovuje obcím povinnost vymezit školské obvody spádové školy. Spádové obvody školy jsou vymezeny takto:

- „je-li v obci jedna základní škola zřízená obcí, tvoří školský obvod území obce,
- je-li v obci více základních škol zřizovaných obcí, stanoví obec školské obvody obecně závaznou vyhláškou,
- je-li na území svazku obcí jedna základní škola nebo více základních škol zřízených svazkem obcí nebo dojde-li k dohodě několika obcí o vytvoření společného školského obvodu jedné nebo více základních škol zřizovaných některou z těchto obcí, stanoví každá z dotčených obcí obecně závaznou vyhláškou příslušnou část školského obvodu.“⁶⁸

„Školské obvody se vymezují především proto, aby nenastala situace, že žákům nebude umožněno navštěvovat žádnou základní školu, že nebude zajištěna žádná veřejná doprava dětí do školy.“⁶⁹ V případě, že není stanoven školský obvod, který by měl být stanoven obcí, dochází k ohrožení plnění povinné školní docházky, rozhodne o školském obvodu spádové školy krajský úřad v přenesené působnosti.⁷⁰

⁶⁶ § 166 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁷ Tamtéž § 166 odst. 4 a 5.

⁶⁸ Tamtéž § 178 odst. 2.

⁶⁹ KUČEROVÁ, S. *Proměny územní struktury základního školství v Česku*. 1. vydání. Praha: Česká geografická společnost, 2012. s. 40.

⁷⁰ § 178 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

5 Praktická část

Praktická část bude realizována na Základní a Mateřské škole Benešov a obec Benešov. V první části se zabývám základní charakteristikou obce Benešov a Základní školy a Mateřské školy Benešov. V dalších částech se podíváme na samostatný výzkum a typologii otázek, které jsem si zvolila.

5.1 Základní charakteristika obce Benešov

Obec Benešov leží v Jihomoravském kraji v okrese Blansko v blízkosti města Boskovice. Obec spadá do správního obvodu s pověřeným obecním úřadem Boskovice.⁷¹

Tato vesnice se nachází na horní rovině Dražanské vrchoviny mezi vrcholy Paprčem a Skalkami. Mimo jiné se obec může pyšnit krajinným prvkem, jelikož obec leží v zajímavém parku Řehořkovo Kořenecko v přírodní rezervaci Pavlovské mokřady a přírodní památce Horní Bělá. První doložený zápis o této obci pochází z roku 1362. Východní část obce tvoří místní část Pavlov, která byla založena v roce 1755 ve dvoře rybníka.

V obci je zajištěna občanská vybavenost. Jedná se o Základní školu a Mateřskou školu Benešov, kulturní dům – sokolovna, hospoda – restaurace Morava, zdravotní středisko – ordinace zubního, dětského a dospělého lékaře, prodejna – Jednota COOP a pekárna. Dále občané mohou využívat služby místní knihovny a Českou poštu.

V obci Benešov působí několik sportovních spolků. Mezi tyto spolky řadíme Sbor dobrovolných hasičů, Tělocvičná jednota Sokol, cyklistický oddíl Moravec Benešov, Benešovská 12 (malá dechová skupina) a Římskokatolická farnost Benešov. Tyto spolky se starají o kulturní akce v obci Benešov.⁷²

Obec Benešov je obecní úřad základního typu. V této obci nyní žije 658 obyvatel. Obecní úřad se skládá ze starosty, místostarosty a účetní. Zastupitelstvo obce je složeno z patnácti členů a v obci je zřízena i rada, která má pět členů. Zastupitelstvo v rámci své činnosti zřídilo tyto výbory a komise: Finanční výbor, Kontrolní výbor, Komise pro mládež, školství a kulturu, Stavební komise a Sbor pro občanské záležitosti. Nyní se podíváme k jednotlivým orgánům obce.⁷³ Orgány obce dělíme do dvou skupin: obligatorní a fakultativní. Do první skupiny řadíme tyto následující orgány: zastupitelstvo, rada, starosta a obecní úřad. Do druhé skupiny přiřazujeme ty orgány, které jsou zřízeny zastupitelstvem nebo radou. Jsou to výbory a komise.

⁷¹ Příloha č. 1 k vyhlášce č. 564/2002 Sb., o stanovení území okresů České republiky a území obvodů hlavního města Prahy.

⁷² <http://www.benesov-u-boskovic.cz/titulni-strana/>.

⁷³ <http://www.benesov-u-boskovic.cz/urad-obce/>.

5.2 Základní charakteristika Základní školy a Mateřské školy Benešov

Základní škola a Mateřská škola Benešov je příspěvková organizace. V této škole probíhá předškolní vzdělávání dětí z Benešova a plnění povinné školní docházky žáků z obcí Benešov, Okrouhlá, Kořenec, Buková, Suchý a Boskovice. Skládá ze čtyř částí: základní školy, mateřské školy, školní družiny a školní jídelny s kuchyní. Na této škole působí třináct pedagogických pracovníků, dvě vychovatelky, čtyři zaměstnanci provozu a tři kuchařky.

Základní školu můžeme charakterizovat jako úplnou se všemi postupnými ročníky. Po vyučování se mohou žáci věnovat zájmové činnosti, které jsou realizovány na půdě školy např. dramatický, zdravotnický, kroužek, angličtina pro malé školáky, sportovní hry, fotbal a pro žáky 8. a 9. třídy je připraven speciální kroužek pro přípravu na přijímací zkoušky z matematiky a českého jazyka. Na škole je organizována funkce výchovného poradce a metodika prevence.

Ve školním roce 2015/2016 navštěvuje základní školu 140 žáků, z toho 92 žáků se vzdělává na prvním stupni a 48 žáků na stupni druhém. Součástí základní školy jsou dvě oddělené školní družiny s celkovou kapacitou 49 žáků. Do mateřské školy dochází 3 dětí. Od roku 2010/2011 škola začala spolupracovat se Sdružení rodičů a přátel školy. Je to dobrovolný, nevládní, neziskový spolek občanů, který sdružuje rodiče, zákonné zástupce žáků jednotlivých tříd ZŠ a MŠ Benešov a další občany, kteří se zajímají o výchovu žáků, práci a rozvoj ZŠ a MŠ.⁷⁴

5.3 Charakteristika výzkumu

V této praktické části se zaměřím na stanovení cíle, výzkumné otázky a zvolení správné výzkumné metody. Otázky jsou otevřeného typu a prostřednictvím nich zjistím, jak funguje spolupráce zástupce zřizovatele (obec) a statutárního orgánu školy (ředitele školy).

Tento výzkum prokáže, zda spolupráce mezi těmito subjekty funguje a v jaké oblasti se nejvíce týká nebo naopak, ve kterých oblastech spolupráce nefunguje a je zapotřebí ji zlepšit. Zaměřuji se na spolupráci mezi zástupce zřizovatele (obec) a statutárního orgánu školy (ředitel školy), na jejich vzájemnou komunikaci a jejich zájem o kvalitu školy.

⁷⁴ www.skola.benesov-u-boskovic.cz/uvod/.

5.3.1 Cíl výzkumu

Cílem bakalářské práce je shromáždit a analyzovat údaje, které objasní míru spolupráce se zástupcem zřizovatele a statutárního orgánu školy. Hlavním cílem je zjistit, do jaké míry úrovně je jejich spolupráce a vzájemné komunikace.

Na začátku jsem si stanovila výzkumný problém: „Do jaké míry funguje spolupráce a komunikace mezi zástupcem zřizovatele a statutárního orgánu školy?“

5.4 Výzkumné otázky

Za cíl jsem si zvolila zjistit, jaká je spolupráce mezi zástupcem zřizovatele a statutárního orgánu školy. K nalezení odpovědi mi pomohou výzkumné otázky. V rámci těchto otázek se zaměřím na oblast vzájemné komunikace mezi zástupcem zřizovatele a statutárního orgánu školy, dále do jaké úrovně je zajišťována spolupráce mezi nimi a jestli oba respondenti mají zájem o školu. Otázky jsou podobného znění pro zástupce zřizovatele a statutárního orgánu školy. Znění otázek naleznete v příloze č. 1

Otázky jsou otevřeného typu, kdy tyto otázky dávají možnost respondentovi volnost v odpovědi. Tento typ otázek jsou zcela výhodné pro takové otázky, ve kterých se může respondent více rozmluvit o dané problematice. Nevýhodou pro výzkumníka je jejich zpracování.⁷⁵

5.5 Charakteristika respondentů

V této podkapitole se zaměřím na charakteristiku statutárního orgánu školy a zástupce zřizovatele školy jako respondenty, s kterými budu spolupracovat.

5.5.1 Statutární orgán školy

Statutárním orgánem školy je ředitel. Ředitel je do své funkce jmenován zástupcem zřizovatele na šestileté funkční období. Tvoří nejnižší článek v organizaci veřejné správy na úseku školství. V této oblasti rozhoduje v zákonem stanovených případech o právech a povinnostech např. rozhodování o přijetí ke vzdělávání, či rozhodování odkladu povinné školní docházky. Dále rozhoduje ve všech záležitostech, které se týkají poskytování vzdělávání a školských služeb.

Jedná ve všech záležitostech jménem školy a nese za své jednání odpovědnost. Řídí ostatní vedoucí pracovníky školy a spolupracuje s nimi prostřednictvím porad vedení školy

⁷⁵ EMANOVSKÝ, P. *Úvod do metodologie pedagogického výzkumu*. 1. vydání. Univerzita Palackého v Olomouci. Olomouc 2013. s. 39.

a pedagogických rad. Schvaluje organizační strukturu školy a plán pracovníků. Mimo jiné schvaluje všechny dokumenty a materiály, které jsou překládány zřizovateli a České školní inspekci. Ve své řídicí práci se orientuje na komplexní rozvoj školy, personální obsazení školy, odpovídá za plnění úkolů bezpečnost ochrany a zdraví pracovníků.⁷⁶

5.5.2 Zástupce zřizovatele

Za zástupce zřizovatele je označován starosta obce. Starosta je orgán obce, který obec zastupuje navenek, ačkoliv nemá žádné pravomoci. Je to orgán, který je volen z členů zastupitelstva a to za pomoci absolutní většiny. Za výkon své funkce je zastupitelstvu odpovědný. Co se týče jeho pravomocí, jak už jsem výše uvedla, poukazuje se na starostu jako orgán bez pravomocí. Jeho pravomoci vznikají pouze tehdy, když tyto úkony jsou schváleny zastupitelstvem nebo radou.

Starostovy pravomoci jsou např. odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce, plní úkoly zaměstnavatele vůči zaměstnancům a stanoví jim jejich plat, odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce a v neposlední řadě svolává a řídí zasedání zastupitelstva a rady.⁷⁷

5.5 Výzkumná metoda

Jako nejvhodnější metoda výzkumu je použití rozhovor. Rozhovor je způsob ústní kladení otázek a získávání odpovědí. Umožňuje shromáždit údaje a při rozhovoru se můžeme setkat i dalšími metodami výzkumu např. pozorování.

Při užití rozhovoru se jedná o interakci mezi tazatelem a dotazovaným, ve kterém se snaží tazatel získat co nejvíce informací. K hlavním výhodám rozhovoru patří, že umožňuje získat informace hlubšího a širšího zaměření. Nevýhodou této formy je, že se jedná o časově náročnou metodu a tazatel může ovlivnit odpověď u respondentů. Rozhovor je pružnější a dovoluje reagovat na odpovědi respondentů. Důležitým krokem pro tento typ výzkumné metody je věnovat pozornost začátku a konci rozhovoru. Na začátku je zapotřebí zajistit souhlas se záznamem.⁷⁸

Existují určité zásady pro vedení rozhovoru, podle kterých by se tazatel a respondent měli řídit. Mezi ně můžeme zařadit například:

⁷⁶ JURNÍKOVÁ, J. a kol. *Správní právo. Zvláštní část. Studijní text pro bakaláře*. 1. vydání. Brno: MU, 2013, s. 120 – 121.

⁷⁷ BALÍK, S. *Komunální politika – obce, aktéři a cíle místní politiky*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, a. s., 2009, s. 74 – 76.

⁷⁸ SURYNEK, A. a kol. *Základy sociologického výzkumu*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2001, s. 83.

1. „Zajišťujeme důkladnou přípravu a nácvik provedení rozhovoru.
2. V rozhovoru máme vytvořit rámec, v němž se bude moci dotazovaný vyjadřovat pomocí svých vlastních termínů a svým vlastním stylem.
3. Vytváříme vztah vzájemné důvěry, vstřícnosti a zájmu.
4. Otázky formulujeme jasným způsobem.
5. Klademe vždy jednu otázku.
6. Dotazovanému dáváme jasně na vědomí, jaké informace požadujeme a proč.
7. Nasloucháme pozorně a necháváme dotazovanému dostatek času na odpověď.
8. Sbíráme data, ale neposuzujeme osobu.
9. Po rozhovoru kompletujeme a kontrolujeme své poznámky, jejich kvalitu a úplnost.“⁷⁹

Rozhovor může být ovlivněn i předmětem dotazování a vztahem obou účastníků, formulářem rozhovoru, podle kterého je rozhovor veden. Doporučuje se začínat nejobecnějšími otázkami. Záznam rozhovoru by měl být velmi přesným ať už v písemné nebo zvukové podobě. Dále rozhovor ovlivní i prostředí (rušné nebo nerušené), ve kterém rozhovor probíhá a nakonec osobnost dotazovaného a tazatele.⁸⁰

Rozhovor můžeme podle druhu kladených otázek rozdělit na standardizovaný a nestandardizovaný. Pro standardizovaný rozhovor je charakteristické, že tazatel postupuje podle předem stanovených otázek. Tyto otázky jsou přesně formulovány. Naopak nestandardizovaný rozhovor je jiná formulace otázek a jejich podoba je přenechána na tazateli. Tazatel se může volně vracet k předešlým otázkám nebo klást jiné či doplňující.⁸¹

Rozhovoru dále dělíme podle druhů otázek na uzavřené, otevřené a polootevřené otázky. Uzavřené otázky mají předem stanovené varianty odpovědí, kdy respondent si zvolí takovou alternativu, ke které se nejvíce přikloní. Otevřené otázky jsou charakteristické tím, že nechávají volnost odpovědí na respondentovi a nepředkládají žádnou variantu odpovědi. Tento typ otázek dávají možnost respondentovi svobodu k vyjádření. Posledním typem otázek jsou polootevřené otázky, které představují kombinaci otevřených a uzavřených otázek. Respondent si může vybrat z možností odpovědí nebo zde má možnost doplnit individuální alternativou.⁸²

⁷⁹ HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. 1. vydání. Praha: Portál, 2005. s. 172.

⁸⁰ SURYNEK, A. a kol. *Základy sociologického výzkumu*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2001. s. 84.

⁸¹ CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada Publishing, 2007.

⁸² SURYNEK, A. a kol. *Základy sociologického výzkumu*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2001. s. 86 – 88.

6 VÝSLEDKY VÝZKUMU

6.1 Provedení výzkumného šetření

Jak už jsem výše uvedla pro provedení výzkumného šetření, jsem zvolila metodu rozhovoru. Tento typ metody probíhal formou osobního setkání. Celkem byly provedeny dva řízené rozhovory, které probíhaly odděleně se zástupcem zřizovatele a statutárního orgánu školy. Šlo mi o to, aby respondenti nebyli vzájemně ovlivněni odpověďmi. Tento rozhovor byl předem domluvený na základě ústního sdělení.

Každý rozhovor byl zahájen úvodním slovem „souhlas o poskytnutí rozhovoru pro účely bakalářské práce,“ s kterým respondenti souhlasili viz. příloha č. 2. Rozhovor byl nahráván prostřednictvím telefonu a přepsala jsem odpovědi od respondentů, které můžete shlédnout v příloze č. 3 a 4.

Rozhovor se zástupcem zřizovatele byl proveden v dopoledních hodinách v rozmezí 30 – 40 minut na obecním úřadě Benešov. Poté v odpoledních hodinách probíhal stejný rozhovor s podobnými otázkami se statutárním orgánem školy v prostorách školy konkrétně v ředitelně školy. Tento rozhovor trval 1 – 1,5 hodin.

Zástupci zřizovateli a statutárního orgánu nebyl znám předem obsah rozhovoru. Ačkoliv jsem jim dala možnost se s otázky dopředu seznámit, aby se mohli připravit, tuto možnost nevyužili. Rozhovor probíhal v příjemném a klidném prostředí. Rozhovor byl vedený z očí do očí. Oba dva respondenti se snažili vytvořit příjemnou atmosféru. Na začátku jsem oba dva respondenty informovala s tezí bakalářské práce, představila jsem jim teorii, výzkumnou otázku a požádala je o souhlas o nahrávání rozhovoru. Poté jsem je seznámila s typologií otázek, které jsem si pro ně připravila. Otázky byly formulovány stručně a přesně. Prostřednictvím těchto otázek jsem chtěla docílit, aby respondenti nebyli tlačeni k určité dané odpovědi, ale aby své odpovědi více rozvětvili. Tyto otázky byly směřovány k tomu, aby respondenti měli větší prostor pro vyjádření a sdělení svých názorů. Respondenti se od počátku snažili na otázky odpovědět širokým spektrem. Na všechny otázky zodpověděly bez problémů a uvedly k otázkám i nějaké příklady.

Ačkoliv rozhovor s každým respondentem proběhl v odděleném prostoru a v jiném časovém úseku a jak už jsem výše uvedla, otázky nebyly respondentům zasílány, i přes to bylo docela zajímavé poslouchat téměř stejné odpovědi na otázky. Z tohoto důvodu už mohu říci, že mezi těmito subjekty funguje velmi dobrá koordinace a komunikace.

6.2 Interpretace výsledky výzkumu

Prostřednictvím otevřených otázek jsem získala množství údajů a informací, které jsou velmi rozmanité a v některých případech těžce měřitelné. Výsledky provedení šetření jsem rozdělila do čtyř hlavních okruhů, které následně interpretuji. První okruh se zabývá otázkami, jaká je komunikace mezi zástupcem zřizovatele a statutárního orgánu školy a jakou komunikaci nejčastěji využívají, druhý okruh interpretuje otázky ohledně spolupráce mezi nimi, v třetím okruhu jsem se zajímala, jak se zajímá o školu zástupce zřizovatele a statutární orgán školy a v posledním okruhu analyzuji, jaký je mezi těmito subjekty vztah.

6.2.1 Komunikace mezi zástupcem zřizovatele a statutárního orgánu školy

V tomto okruhu interpretuji otázky č. 3, 4 a 5. Tyto otázky se týkaly formy komunikace mezi zástupcem zřizovatele a statutárního orgánu školy. Z odpovědi respondentů jsem se dozvěděla, že každý z nich preferuje jinou formu komunikace. Statutární orgán školy preferuje komunikaci osobní, ale v naléhavých případech komunikuje i telefonicky. Naopak zástupce zřizovatele jako za první odpověď označil, že preferují komunikaci elektronickou a na druhém místě osobní komunikaci. I přes tento rozdíl statutární orgán označil, že komunikaci mezi nimi za velmi nadstandardní. Co se týče forem komunikace, ani jeden z respondentů neodpověděl, že mezi sebou komunikují formou písemné komunikace, pokud písemnou komunikaci nezahrnujeme do elektronické formy komunikace. Podle mého názoru je vzhledem k organizaci a množství povinností zřizovatele je tato skutečnost pochopitelná, že pokud zástupce zřizovatele musí řešit jiné záležitosti a nemůže být 24 hodin na telefoně, preferuje komunikaci elektronickou. Naopak ředitel školy z mého hlediska preferuje osobní kontakt z toho důvodu, že svým jednáním může ovlivnit vztah mezi nimi.

Tyto dva subjekty mají nastavené časové intervaly komunikace. V rámci této komunikace se navzájem informují o hospodaření škole, potřeby školy, které škola potřebuje pro realizaci kvalitní výuky, a o plynulý a bezpečný provoz školy, protože jak oba respondenti odpověděli, tak škola je pro obec jednou z hlavních priorit obce. Tyto časové intervaly mají nastavené, že spolu komunikují alespoň 1 za 14 dní. Jak už jsem výše uvedla, tyto rozhovory byly provedené odděleně, kdy respondenti nemohli slyšet odpovědi druhé strany, a odpovědi ohledně pravidelnosti vzájemných kontaktů hodnotí obě strany stejně. Z tohoto důvodu můžu říci, že mezi nimi je komunikace na velmi dobré úrovni a je nejspíš dobře nastavena.

6.2.2 Zjišťování fungování spolupráce obce a statutárního orgánu školy

Tento okruh bude analyzovat otázky č. 19, 21, 22 a 23. Už z odpovědí na tyto otázky mohu říci, že spolupráce mezi zástupcem zřizovatele a statutárního orgánu je na velmi dobré úrovni. Jak jste se mohli výše dočíst, statutární orgán školy je obsazen do své funkce na základě konkurzního řízení, a proto je zapotřebí, aby mezi nimi byly vytvořeny dobré vztahy ihned po obsazení funkce. Zástupce zřizovatele by měl sdělit novému začínajícímu statutárního orgánu školy svá stanoviska, jak si představuje např. zlepšit kvalitu výuky, materiální vybavení školy aj. Vzhledem ke shodným odpovědím mohu říci, že spolupráce mezi těmito dva subjekty je na velmi dobré úrovni.

Co se týče otázek, co se v minulosti nebo v současné době ve spolupráci s obcí a školy podařilo nebo nepodařilo, bylo zajímavé vidět pohledy, protože ani jeden subjektů si nemohl vzpomenout, na to, co by chtěli zlepšit a nemohli si na nic vzpomenout. Naopak v současnosti oba respondenti uvedli, že v rámci spolupráce renovovali tělocvičnu, zateplení oken, spojení školy s tělocvičnou, což považují za velmi dobrý krok, protože když jsem já navštěvovala tuto školu, museli jsme chodit do tělocvičny přes venek a v zimním období to nebylo příjemné. V minulosti došlo k vybavení školy, kuchyně, šatny, přírodní hřiště, počítačové učebny aj.

Obec spolupracuje i v oblasti naplněnosti kapacity školy, protože jak zástupce zřizovatele uvedl, je to jedna ze základních věcí, aby škola byla naplněna. Oba respondenti uvedli, že obec se snaží přilákat mladé potencionální rodiny. Tento cíl má vymezený ve strategii bydlení, kdy napomáhá k výstavbě rodinných domů. Mimo jiné responsi uvedli, že obec Benešov je velmi dobré úrovni občanské vybavenosti. Mimo jiné obec spolupracuje i s okolními obcemi, protože školu navštěvují děti z jiných obcí, tedy ze spádových obcí např. obec Okrouhlá, Kořenec, Suchý a Buková.

Z uvedených odpovědí lze usoudit, že tyto subjekty znají své charakteristik institucí a není zde daný prostor, aby zástupce zřizovatele se staral o kompetence statutárního orgánu školy např. personální obsazení. Vzhledem k velmi dobré finanční a dobré spolupráce vznikla od současného školního roku nová funkce a to zástupce statutárního orgánu, který je současně i členem orgánů obce.

6.2.3 Zájem zástupce zřizovatele a statutárního orgánu o školu

V tomto okruhu se budu zabývat otázkami č. 6, 7, 8, 9, 11, 20 a 24. První otázky směřovaly k návštěvě školy a k pořádání dnu otevřených dveří či jiných akcí, které jsou realizovány na půdě školy. Zástupce zřizovatele uvedl, že navštěvuje školu skoro každý týden, kdy je pro něho velice důležitá kontrola chodu školy. Mimo jiné respondenti uvedli,

že nejen zástupce zřizovatele navštěvuje školu, ale i ostatní členové orgánů obce např. finanční komise. Také bych zmínila, že na této škole vyučují pedagogové, kteří jsou v orgánech obcí, tudíž obec je ve velmi úzkém vztahu s touto školou a přes tyto subjekty se ostatním členům orgánů obce dostávají informace.

Z výsledku usuzuji, že pokud je zřizovatel školou pozván na školní akce, které jsou realizovány na půdě školy, zřizovatel svou návštěvu uskuteční a velmi rád a nejen on, ale i zúčastní se i ostatní členové orgánů obce, protože jak zástupce zřizovatele uvedl, že pro obec je škola považována za jeden z hlavních priorit a podle toho se členové orgánů obce snaží chovat.

Otázka ohledně kvality výuky, zástupce zřizovatele sám uvedl, že této problematice nerozumí a co se mi líbilo, označil se jako laik, ale nezapomněl zdůraznit, že na škole vyučují pedagogové, kteří jsou v orgánech obcí, a přes tyto subjekty dostává informace ohledně výuky. Podle slov zástupce zřizovatele bych mohla říci, že je spokojen se vzdělávacím procesem.

Co se týče zapojení obce do mimoškolních aktivit školy, oba respondenti se shodli, že obec přispívá na kroužky, které jsou realizovány na půdě školy, finančními prostředky a v rámci odpoledních aktivit umožňuje využívat celý areál školy a to zdarma. Tuto skutečnost zástupce zřizovatele velice zdůraznil, protože obec se snaží vytvořit pro mladší občany příjemné prostředí pro strávení volného času. Naopak zde statutární orgán školy uvedl, že obec se po celou dobu snaží vytvářet prostředí, ať už pro sportovní využití nebo pro kulturní využití, kde za spolupráci obce a školy postavili altán a hrací prvky ať už pro nejmenší, ale i větší děti.

Dle odpovědi lze usuzovat, že zřizovatel má zájem navštěvovat školu, kterou zřizuje a to nejen v době, kdy na škole probíhá kontroly na zařízení, nebo kontroluje chod školy, ale i v té situaci, kdy je pozván jako na školní akce. Zřizovatel se zajímá o plynulý a bezpečný provoz školy a tímto plní i svou povinnost zřizovatele vůči škole. Je velmi zajímavé vidět, že otázky byly zde více směřované na zástupce zřizovatele, ale zástupce zřizovatel do odpovědi zahrnoval i ostatní členy obce, protože je nejspíš považuje za velmi důležitou součást obce.

6.2.4 Vztah mezi zástupcem zřizovatele a statutárního orgánu školy

Pro tento okruh jsem vybrala otázky č. 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 25 a 26. Vztah mezi zřizovatelem a vedení školy je založený na důvěře. V minulosti a v současnosti mezi nimi nevyskytl žádný problém. Pokud by nastal nějaký problém, zřizovatel uvedl, že s takovým problémem by se za každých okolností obrátil na zástupce zřizovatele a společně

jej pokusit vyřešit. Jak už jsem výše popsala, mezi nimi je velmi nadstandardní vztah a spolupráce a tyto subjekty se k sobě nechovají jako nepřátelé nebo rivalové, ale vnímají se jako partneři. Což je velmi dobré pro školu a spolupráci mezi nimi.

Statutární orgán se pravidelně zúčastní zasedání Rady nebo zastupitelstva obce, kde členy orgánů seznámí s hospodařením školy, dále jaké škola potřebuje materiální potřeby pro zkvalitnění výuky a na jaké úrovni funguje škola. Zde opět můžeme vidět partnerský vztah mezi těmito subjekty, protože jak pro statutární orgán a zástupce zřizovatele je velmi důležité komunikace mezi nimi a sdělování informací z oblasti školství.

Shrnutí

Na základě provedení šetření tedy výzkumu, který jsem provedla a následně jej analyzovala se domnívám, že spolupráce mezi zástupcem zřizovatele a statutárního orgánu školy je nad míru dobrá, což vytváří zdravé prostředí této výchovně vzdělávací instituce, který je označován jako důležitý prvek v obci.

Škola a obec se vnímají jako partneři, protože pro oba je důležité, aby kvalita výuky a výchovně vzdělávacího procesu byla co nejlepší. Obec mimo problémů finančních prostředků se angažuje i do zvýšení kapacity dětí na území katastru obce. Obec jako jednotka územně samosprávného celku vytváří podmínky pro stavení nových domů a tím přispívá k tomu, že v obci staví mladí, kteří do budoucna založí rodiny.

Co se týče spolupráce školy a obce je také na velmi dobré úrovni. Za posledních šest let byla provedena rekonstrukce nebo výstavba objektů, které slouží ke vzdělávacím účelům. V současné době se dokončilo renovování tělocvičny, kde probíhá nejen tělesná výchova pro děti ze Základní a Mateřské školy Benešov, ale i jiné různé sportovní akce. Společně plánují a připravují na začátku školního roku koncepce dalšího rozvoje, jelikož je pro ně velmi důležité, aby se nejen děti, ale i učitelé cítili v příjemném prostředí. Spolupráce je zde velmi přínosná pro obě strany, je velmi efektivní a směřuje vždy ve prospěch a zájem školy.

Závěr

Závěrečná bakalářská práce na téma „Spolupráce mezi zástupcem zřizovatele a statutárního orgánu školy Základní a Mateřské škole Benešov,“ která měla za cíl zjistit: Do jaké míry funguje spolupráce a komunikace mezi zástupcem zřizovatele a statutárního orgánu školy?

Tato práce byla rozdělena na dvě části. V první části tzv. teoretické jsem se věnovala teoretickým pojmům z oblasti školství. Tato oblast je regulována stěžejním právním předpisem zákonem č. 561/2004 Sb., i předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Celá tato oblast je velmi rozsáhlá, a proto jsem se věnovala jen takovým úsekům, které byly klíčové pro mou práci. Důležitým mezníkem byla organizace v úseku školství a tedy samospráva na úseku školství, která je vykonávána obcí jako územně samosprávným celkem a její úkony ve vztahu ke školství. Dalším důležitým klíčovým pojmem byla obec. Jak už jsem výše uvedla obec je územně samosprávným celkem a tedy společenství občanů. Mohu říci, že obec ke vztahu školství zaujímá dosti důležitou roli při naplňování kvality výchovně vzdělávacího procesu. Obec zajišťuje organizaci provozu a oblast ekonomiky. Je to patrné, protože statutární orgán školy spravuje obecní majetek a hospodaří s finančními prostředky, které jsou poskytnuté obcí.

V druhé části tedy praktické jsem se zaměřila na výzkumný problém. Stanovila jsem si otázku: „Do jaké míry funguje spolupráce a komunikace mezi zástupcem zřizovatele a statutárního orgánu školy?“ Abych tento problém nějakým způsobem zjistila, použila jsem výzkumnou metodu a to rozhovor. Byly stanovené otevřené otázky, protože chtěla jsem, aby respondenti nebyli ovlivněni danou odpovědí a požadovala jsem, jestli by se o určitých otázkách nemohli více rozmluvit. Rozhovor byl předem domluvený se zástupcem zřizovatele a statutárního orgánu školy. Rozhovor proběhl předem domluveným termínem v dopoledních a odpoledních hodinách. Otázky předem nebyly respondentům známy. Rozhovor proběhl v příjemném prostředí a klidné atmosféře. Celý rozhovor si můžete přečíst v přílohách 2 a 3.

Cílem praktické části bylo zjistit, do jaké míry funguje spolupráce a komunikace mezi zástupcem zřizovatele a statutárního orgánu školy. I když rozhovor s otevřenými otázkami je velice těžce měřitelný, tak na základě zjištěných informací jsem zjistila, že spolupráce mezi těmito subjekty je velmi na dobré úrovni podle platných prvních norem. Tito subjekty se vnímají jako partneři a je velmi pro ně důležitá vzájemná komunikace a pravidelné časové intervaly, ve kterých se informují o chodu školy a potřeb školy. Jejich spolupráce spočívá na materiální vybavení školy, hospodaření školy, renovování školy, zvýšení naplněnosti

kapacity školy a kvalita výchovně vzdělávacího procesu školy. Co se týče jejich vzájemné komunikace je na dobré úrovni. Tito subjekty mezi sebou komunikují v pravidelných časových intervalech a obě strany preferují osobní kontakt.

Z výše uvedených situací bych ráda napsala, že škola se prezentuje v klidném a schopném prostředí, roste její úroveň její image a vylepšuje se klima škola. V tomto případě mají obě strany nelehký úhel. Zástupce zřizovatele má za úkol se starat o chod školy, poskytnout škole finanční prostředky a v rámci konkurzního řízení vybrat toho nejlepšího ředitele. Naopak ředitel školy má na starosti zajistit personální agendu školy, materiální technické zabezpečení školy, za bezpečnost a ochranu zdraví, vzdělávání a další.

Tato škola a obec je na velmi dobré úrovni nejen v komunikaci, ale i ve spolupráci. Toto tvrzení odůvodňuji, že za poslední léta v rámci spolupráce došlo k renovování školy, materiální a technické vybavení školy. Nejen škola, ale i obec se snaží zajistit, aby škola splňovala kvalitní výuku a výchovně vzdělávacího procesu. Jejich spolupráce je velmi přínosná nejen pro ně (obě strany), ale velmi přínosná ve prospěch a zájem školy.

Seznam použité literatury

BALÍK, S. *Komunální politika – obce, aktéři a cíle místní politiky*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, a. s., 2009, 250 s. ISBN 9788024729084.

EMANOVSKÝ, P. *Úvod do metodologie pedagogického výzkumu*. 1. vydání. Univerzita Palackého v Olomouci. Olomouc 2013. 67 s. ISBN 9788024436647.

GADASOVÁ, Dalimila. *Veřejná správa, část zvláštní: (vybrané úseky)*. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého, 1999, 244 s. ISBN 8070679514.

GALVAS, M. a kol. *Pracovní právo*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2012, 752 s. ISBN 9788021058521.

HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. 1. vydání. Praha: Portál, 2005. 407 s. ISBN 9788073674854.

HONZÍRKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, 234 s. ISBN 987-80-7380-096-3.

CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada Publishing, 2007, 265 s. ISBN 9788024713694.

JURNÍKOVÁ, J. a kol. *Správní právo. Zvláštní část. Studijní text pro bakaláře*. 1. vydání. Brno: MU, 2013, 280 s. ISBN 978-80-210-6272-6.

KOČÍ, R. *Obecní samospráva*. 1. vydání. Praha: Leges, 2012, 240 s. ISBN 9788087576281.

KUČEROVÁ, S. *Proměny územní struktury základního školství v Česku*. 1. vydání. Praha: Česká geografická společnost, 2012, 209 s. ISBN 9788090452183.

POLIÁN, Milan. *Veřejná správa*. Český Těšín: COR JESU, 2000, 124 s. ISBN: 8071750980.

SLÁDEČEK, Milan, *Obecné správní právo*. 2. vydání. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2009, 463 s. ISBN 9788073573829.

SLÁDEČEK, V., POUPEROVÁ, O., *Správní právo – zvláštní část (vybrané kapitoly)*. Praha: Leges, 2011, 416 s. ISBN 9788087212806.

SLÁDEČEK, V., POUPEROVÁ, O., *Správní právo – zvláštní část (vybrané kapitoly)*. Praha: Leges, 2014, 494 s. ISBN 788087576489.

SURYNEK, A. a kol. *Základy sociologického výzkumu*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2001, 160 s. ISBN 8072610384.

Právní předpisy

ČESKO. Zákona č. 2/1969 Sb. ze dne 8. ledna 1969 o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR. In: Sbíрка zákonů České republiky. 1969, částka 1. ISSN 1211-1244.

ČESKO. Zákona č. 1/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992 Ústava České republiky. In: Sbíрка zákonů České republiky. 1992, částka 1. ISSN 1211-1244.

ČESKO. Usnesení předsednictva ČNR 2/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992 o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součást ústavního pořádku České republiky. In: Sbíрка zákonů České republiky. 1992, částka 1. ISSN 1211-1244.

ČESKO. Zákona č. 128/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000 o obcích. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2000, částka 38. ISSN 1211-1244.

ČESKO. Zákona č. 561/2004 Sb. ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In: Sbíрка zákonů České republiky. 2004, částka 190. ISSN 1211-1244.

ČESKO. Zákona č. 563/2004 Sb. ze dne 24. září 2004 o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2004, částka 190. ISSN 1211-1244.

ČESKO. Vyhláška č. 564/2002 Sb. ze dne 18. prosince 2002 o stanovení území okresů České republiky a území obvodů hlavního města Prahy. Příloha č. 1. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2002, částka 195. ISSN 1211-1244.

ČESKO. Vyhláška č. 54/2005 Sb. ze dne 26. ledna 2005 o náležitostech konkursního řízení a konkursních komisích. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2005, částka 14. ISSN 1211-1244.

Internetové zdroje

<http://www.mocr.army.cz/kariera/vojenske-skolstvi/vojenske-skolstvi-3293/>. [online]. 25. 10. 2015 [cit. 2015-10-25]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/kariera/vojenske-skolstvi/vojenske-skolstvi-3293/>.

<http://www.jacz.cz/>. [online]. 25. 10. 2015 [cit. 2015-10-25]. Dostupné z: <http://www.jacz.cz/>.

<http://www.mvcr.cz/clanek/web-o-nas-skolstvi-policejni-skoly-mv-a-skolske-zarizeni-mv.aspx>. [online]. 25. 10. 2015 [cit. 2015-10-25]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/web-o-nas-skolstvi-policejni-skoly-mv-a-skolske-zarizeni-mv.aspx>.

http://www.mzv.cz/baku/cz/kultura_a_skolstvi/letni_skola_slovanskych_studii/index.html. [online]. 25. 10. 2015 [cit. 2015-10-2]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/baku/cz/kultura_a_skolstvi/letni_skola_slovanskych_studii/index.html.

<http://www.benesov-u-boskovic.cz/titulni-strana/>. [online]. 12. 2. 2016 [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: <http://www.benesov-u-boskovic.cz/titulni-strana/>.

<http://www.benesov-u-boskovic.cz/urad-obce/>. [online]. 12. 2. 2016 [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: <http://www.benesov-u-boskovic.cz/urad-obce/>.

<http://skola.benesov-u-boskovic.cz/uvod/>. [online]. 27. 3. 2016 [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://skola.benesov-u-boskovic.cz/uvod/>.

Seznam použitých zkratek

aj.	a jiné
č.	číslo
čl.	článek
ČNR	česká národní rada
ČR	Česká republika
LZPS	Listina základních práv a svobod
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
např.	například
Sb.	Sbírka
ZŠ	základní škola

ANOTACE

Jméno a příjmení :	Bc. Veronika Kozlovská
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	JUDr. Zdenka Nováková, Ph.D.
Rok obhajoby:	2016

Název práce:	Spolupráce zástupce zřizovatele a statutárního orgánu Základní školy a Mateřské školy Benešov
Název v angličtině:	The cooperation representative of the founder and the statutory of authority of education in the Primary school and Nursery school Benešov
Anotace práce:	Závěrečná bakalářská práce se zaměřuje na spolupráci mezi zástupcem zřizovatele a statutárního orgánu školy na Základní škole a Mateřské škole Benešov. Cílem této práce je zjistit do jaké míry úrovně tyto dva subjekty spolupracují a komunikují? V teoretické části bude použita metoda popisná. Převážně budu čerpat z odborné literatury a právních předpisů z oblasti školství a územní samosprávy. V praktické části se budu zabývat výzkumným problémem. Pro tuto práci si zvolím metodu rozhovoru s otevřenými otázkami, abych získala, co nejvíce informací.
Klíčová slova:	Obec, škola, statutární orgán, zástupce zřizovatele, rozhovor, spolupráce, komunikace, právní předpisy v oblasti školství
Anotace v angličtině:	The final bachelor thesis focuses on the cooperation between representative of the founder and statutory of authority of education in the Primary school and Nursery school Benešov. The aim of this work is to determine to what extent level of these two entities together and communicate? The theoretical part will be used descriptive method. I will draw mainly form literature and legislation the field of education and local government. The practical part focuses on the research problem. For this work I

	choose the method of dialogue with open questions to obtain much information.
Klíčová slova v angličtině:	Village, school, statute of authority, representative of founder, interview, cooperation, communicate, legislative in the field of education
Rozsah práce:	46 stran + 11 stran příloh
Jazyk práce:	český jazyk

Seznam příloh

Příloha č. 1 Výzkumné otázky

Příloha č. 2 Úvodní slovo pro zástupce zřizovatele/statutárního orgánu školy

Příloha č. 3 Rozhovor se statutárním orgánem školy

Příloha č. 4 Rozhovor se zástupcem zřizovatele

Příloha č. 1 Výzkumné otázky

Výzkumné otázky pro statutární orgán školy

1. Jaký jste typ školy?
2. Kdo je zřizovatel Vaší školy?
3. Jak často a jakým způsobem se zástupcem zřizovatele komunikujete?
4. Jaký způsob nejčastěji využíváte?
5. Jste spokojen s formou vzájemné komunikace?
6. Navštěvuje zástupce zřizovatele školu?
7. Pořádá škola den otevřených dveří?
8. Účastní se den otevřených dveří i zástupce zřizovatele?
9. Účastní se zástupce zřizovatele školních akcí, které jsou realizovány na půdě školy?
10. Účastníte se zasedání rady nebo zastupitelstva obce?
11. Jakým způsobem se obec aktivně zapojuje do mimoškolních aktivit školy?
12. Vnímáte obec jak partnera?
13. Co Vás napadne, když se řekne, že škola a zřizovatel jsou rivalové?
14. Co si myslíte? Hodnotí se podle Vás práce nebo loajalita?
15. Myslíte si, že práce ředitele školy je dobře finančně odměněna?
16. Jaký je podle Vás největší problém ve vztazích škola a zřizovatel?
17. Myslíte si, že spolupráce mezi Vámi je dostačující? Z čeho tak uvažujete?
18. Máte k zástupci zřizovatele skutečnou důvěru?
19. Spolupracuje zřizovatel v oblasti naplnění kapacity školy?
20. Zajímá se zřizovatel o kvalitu výuky či východně vzdělávacího procesu?
21. Co byste poradil nově začínajícímu řediteli v oblasti spolupráce se zřizovatelem?
22. Co se Vám v současné době ve spolupráci s obcí nedaří?
23. Co se Vám v minulosti nebo v současné době ve spolupráci s obcí nejvíce podařilo?
24. Zvete zástupce zřizovatele na mimoškolní akce, které jsou pořádány na půdě školy?
25. Pokud máte nějaký problém. Můžete se na zřizovatele s tímto problémem obrátit?
26. Co nejčastěji řešíte se zástupcem zřizovatele?
27. Jak byste zcharakterizoval Vaší náplň práce vůči škole?

Výzkumné otázky pro zástupce zřizovatele školy

1. Jak byste zcharakterizoval školu?
2. Kdo je zřizovatel školy v dané obci?
3. Jak často a jakým způsobem se zástupcem vedení školy komunikujete?
4. Jaký způsob nejčastěji využíváte?
5. Jste jako zástupce zřizovatele spokojen s formou vzájemné komunikace?
6. Navštěvujete jako zástupce zřizovatele školu?
7. Pořádá škola den otevřených dveří?
8. Účastníte se den otevřených dveří?
9. Účastníte se jako zástupce zřizovatele školních akcí, které jsou realizovány na půdě školy?
10. Účastní se ředitel školy zasedání rady nebo zastupitelstva obce?
11. Jakým způsobem se obec aktivně zapojuje do mimoškolních aktivit školy?
12. Vnímáte školu jako partnera?
13. Co Vás napadne, když se řekne, že škola a zřizovatel jsou rivalové?
14. Co si myslíte? Hodnotí se podle Vás práce nebo loajalita?
15. Myslíte si, že práce ředitele školy je dobře finančně odměněna?
16. Jaký je podle Vás největší problém ve vztazích škola a zřizovatel?
17. Myslíte si, že spolupráce mezi Vámi (zástupce zřizovatele a statutárního orgánu školy) je dostačující? Z čeho tak uvažujete?
18. Máte k řediteli školy skutečnou důvěru?
19. Spolupracuje zřizovatel v oblasti naplněnosti kapacity školy?
20. Zajímá se zřizovatel o kvalitu výuky či východně vzdělávacího procesu?
21. Co byste poradil nově začínajícímu řediteli v oblasti spolupráce se zřizovatelem?
22. Co se Vám v současné době ve spolupráci se školou nedaří?
23. Co se Vám v minulosti nebo v současné době ve spolupráci se školou nejvíce podařilo?
24. Zvete Vás jako zřizovatele statutární orgán školy na mimoškolní akce, které jsou pořádány na půdě školy?
25. Pokud máte nějaký problém. Můžete se na statutární orgán školy s tímto problémem obrátit?
26. Co nejčastěji řešíte s ředitelem školy?
27. Jak byste zcharakterizoval Vaší náplň práce vůči škole?

Příloha č. 2 Úvodní slovo pro zástupce zřizovatele/statutárního orgánu školy

Vážený zástupce zřizovatele/ ředitele školy,

dovoluji se na Vás obrátit s prosbou o poskytnutí osobního rozhovoru, který bude podkladem pro vypracování závěrečné bakalářské práce oboru Pedagogika – sociální práce na Univerzitě Palackého v Olomouci na Pedagogické fakultě. Rozhovor potrvá přibližně 25 - 40 minut.

Cílem bakalářské práce je zjistit současnou úroveň vzájemné komunikace a spolupráce mezi vedením školy (statutárního orgánu) a zástupce zřizovatele.

Předem děkuji za spolupráci a ochotu za vaše názory

Bc. Veronika Kozlovská

Příloha č. 3 Rozhovor se statutárním orgánem školy

1. Jaký jste typ školy?

Je to základní devítiletá škola bez klasických odborných učeben. Skládá se ze čtyř základních částí: mateřská škola, základní škola, školní jídelna a školní družina. Je to spádová škola. Spádové oblasti jsou Kořenec a Okrouhlá, ale do školy chodí i jedinci z Bukové. Tato škola má vynikající sportovní využití a přírodní hřiště. V současné době se spoluprací s obcí je renovována tělocvična a nyní je propojena se školou. Jsou zde spousta zajímavých kroužků. Celkem škola má 160 žáků.

Škola je příspěvková organizace, která má přesný název Základní a Mateřská škola, okres Blansko, příspěvková organizace.

2. Kdo je zřizovatel Vaší školy?

Zřizovatel je obec Benešov.

3. Jak často a jakým způsobem se zástupcem zřizovatele komunikujete?

Se zástupcem obce komunikujeme pravidelně v časových intervalech, alespoň 1 krát za 14 dní. Mimo jiné mezi hlavní naší poradou nebo setkání jsou na začátku školního roku a konec roku, kde zhodnotíme ekonomických věcí. Flexibilně tzv. krátké jednání, kde se setkává zástupce zřizovatele a ředitel školy je takové, kde si říkáme vizi na jeden až tři roky, co se týká projektů a vybavení školy.

Od nově školního roku 2015 jsme si mohli dovolit zástupce ředitele školy, který je zároveň členem rady. Tímto bych chtěl říci, že je zde velmi úzké spojení školy a orgány obce.

4. Jaký způsob nejčastěji využíváte?

Nejčastěji využíváme osobní komunikaci, ale i komunikujeme i telefonicky v určitých pravidelných intervalech.

5. Jste spokojen s formou vzájemné komunikace?

Jsem velice spokojen. Mám srovnání s jinými obcemi, kde to nefunguje na takové úrovni. Komunikaci mezi zástupcem obce a statutárního orgánu školy bych označil jako za nadstandartní způsob komunikace. Protože škola v obci je pro obec z jednou z priorit.

6. Navštěvuje zástupce zřizovatele školu?

Zástupce zřizovatele navštěvuje školu. Ale nejen zástupce zřizovatele navštěvuje školu, školu navštěvují i ostatní členové orgánu obce např. finanční komise.

7. Pořádá škola den otevřených dveří?

V minulosti škola pořádala den otevřených dveří, ale v současné době se den otevřených dveří nepořádá, protože účast veřejnosti není velká.

8. Účastní se den otevřených dveří i zástupce zřizovatele?

Jelikož škola den otevřených dveří nepořádá, není zde možnost. Ale zástupce zřizovatele navštěvuje školu při jiných různých akcí nebo členové orgánu obce navštěvují školu, ale i rodiče. Všichni (rodiče, zástupce zřizovatele, ostatní členové orgánů obce) jsou pravidelně informováni o škole a je zde zakotvena velmi úzká vazba nejen na rodiče, ale i na ostatní občany.

9. Účastní se zástupce zřizovatele školních akcí, které jsou realizovány na půdě školy?

Můžu říci, že v jeho časovém programu, když najde prostor tak ano.

10. Účastní se zasedání rady nebo zastupitelstva obce?

Dá se říci, že minimálně jednou ročně určitě, ale většinou se účastním zasedání tak 2 krát do roka, kde seznámím ostatní členy orgánů obce s hospodařením školy, její potřeby a co se škole podařilo a co by chtělo zlepšit.

11. Jakým způsobem se obec aktivně zapojuje do mimoškolních aktivit školy?

Obec vytvořila prostředí pro sportovní využití, dále spolupráce školy a obce na projektu, kde jsme společně postavili altán a hrací prvky. Obec se zúčastní jakékoliv akce, které jsou pořádány na půdě školy. Ale musím zdůraznit, že akce, které jsou pořádány obcí, tak úzce spolupracujeme se školní družinou, které si připraví speciální kulturní vložku např. různé písničky, básničky nebo různá divadelní představení

12. Vnímáte obec jako partnera?

Především ano. Partnerství není jen zakotvené na teoretické rovině, ale i praktické.

13. Co Vás napadne, když se řekne, že škola a zřizovatel jsou rivalové?

Na tuto otázku se nemusím dlouze zamýšlet, protože tato situace se nás jako školy a obce netýká. Protože mezi námi funguje velmi dobrá komunikace, a když jeden z nás máme nějaký problém, vždy se ho pokusíme společně a hlavně materialisticky vyřešit, nebo hledáme kompromis. A za moje funkční období na této škole se mě nikdy nestalo, že bych měl nějaký problém se zástupcem obce.

14. Co si myslíte? Hodnotí se podle Vás práce nebo loajalita?

Myslím si, že se hodnotí práce. Ze zkušeností vím, že loajalita je tím, že když vidíte snahu představitelů obce, aby škola se vylepšila, a já osobně vím, že jsem měl

koncepti, abych mohl nějakým způsobem škole pomoci. Díky spolupráce s obcí se podařilo školu materiálně dovybavit a posunout jí dopředu.

15. Myslíte si, že práce ředitele školy je dobře finančně odměněna?

Myslím si, že práce ředitele školy je dobře finančně odměněna, ale záleží na vývoji této funkce.

16. Jaký je podle Vás největší problém ve vztazích škola a zřizovatel?

Největším problémem ve vztazích obce a školy jsou finanční prostředky ze strany obce a zastaralé zařízení školy, které je potřeba renovovat. Ale v současné době já osobně nemám žádný problém s obcí. Například co se týče finančních zdrojů ze strany obce, máme stanovené, že každý rok na začátku školního roku se setkáme a řešíme, zda určité vybavení školy je možné zrealizovat nebo ne.

17. Myslíte si, že spolupráce mezi Vámi je dostačující? Z čeho tak uvažujete?

Jak bych řekl a co slyším od ostatních ředitelů, se domnívám, že spolupráce v porovnání s ostatním je nadstandardní. Uvažuji z toho důvodu, že když máme různá setkání s ostatními řediteli, oni si většinou stěžují na komunikaci a neohleduplnost obce ke škole. Jsem velice rád, že obec nechává škole tzv. otevřenou ruku např. co se týče personálního obsazení školy.

18. Máte k zástupci zřizovatele skutečnou důvěru?

Mám naprostou důvěru. Nemám důvod a nestalo se ani při řešení nepříjemných věcech, byla komunikace vždy na dobré úrovni.

19. Spolupracuje zřizovatel školy v oblasti naplnění kapacity školy?

Určitě ano. Například bytová výstavba. Řekl bych, že obec se snaží přilákat potencionální mladé rodiny a hlavně vybavení obce. Je to středisková obec a její občanská vybavenost je jedna z nejlepších obcí úrovně tohoto typu obce. Je zde obchod, pekárna, restaurace, lékárna, zdravotní středisko, kostel, radnice, škola, knihovna a slušná dopravní infrastruktura.

20. Zajímá se zřizovatel o kvalitu výuky či východně vzdělávacího procesu?

Zástupce zřizovatele je toho názoru, že co je ve škole, je tvoje věc. Já jako ředitel školy jako statutární orgán školy zodpovídám za všechno co se děje ve škole a já tu zodpovědnost rád přijímám, a na druhou stranu to musí zajímat a zajímá zřizovatele a samozřejmě, že je mezi námi pravidelná komunikace, on ví všechno, co se děje ve škole.

21. Co byste poradil nově začínajícímu řediteli v oblasti spolupráce se zřizovatelem?

Rád bych poradil nově začínajícímu řediteli, aby si vytvořil dobré vztahy. Za prvé si musí zjistit, za co zodpovídá ředitel školy jako statutární orgán školy a za co zřizovatel. Chtěl jsem říci, že musí znát charakteristiky obou institucí. Za druhé měl by se poučit z předchozích zkušeností, nebo pokud byl na škole, která fungovala dobře, aby si převzal tyto zkušenosti, zkušenosti ředitele, které odchází a udělat svůj názor.

22. Co se Vám v současné době ve spolupráci obcí nedaří?

Když se nad touto otázkou zamyslím, v současné době ani v minulosti jsem nenašel žádný problém.

23. Co se Vám v minulosti nebo v současné době ve spolupráci s obcí nejvíce podařilo?

V současné době se nám ve spolupráci obcí podařilo renovování tělocvičny, zateplení oken, spojení školy s tělocvičnou chodbou. Dále v minulosti jsme dovybavili školu a to např. šatní skříňky, kuchyně a další materiálové vybavení.

24. Zvete zástupce zřizovatele nebo i jiné členy orgánů obce na mimoškolní akce, které jsou pořádány na půdě školy?

Určitě ano, ale zveme nejen zástupce zřizovatele, ale i ostatní členy orgánů obce. Mimo jiné vždy pošleme pozvánku i spádovým obcím.

25. Pokud máte nějaký problém. Můžete se na zřizovatele s tímto problémem obrátit?

Samozřejmě, kdykoliv mám nějaký problém, mohu s čímkoliv na zástupce zřizovatele obrátit.

26. Co nejčastěji řešíte se zástupcem zřizovatele?

Nejčastěji se zástupcem zřizovatele řeším vybavení školy a finanční prostředky. Ale pro nás je velmi důležité, že každý ví, co má kdo ve svých kompetencích.

27. Jak byste zcharakterizoval Vaši náplň práce vůči škole?

Ředitel jako statutární orgán zodpovídá za všechno. To znamená např. personální obsazení, dále za materiální technické zabezpečení, za to, co se děje ve škole, protože základní škola zodpovídá za vzdělání, docházku dětí, výchovně vzdělávací proces, za úplnou dokumentaci – vedení školy, školní družiny, mateřské školy, za bezpečnost a ochranu zdraví. Ředitel je statutární orgán školy, řídí a odpovídá za chod školy ve všech oblastech.

Příloha č. 4 Rozhovor se zástupcem zřizovatele

1. Jak byste zcharakterizoval školu?

Je to základní devítiletá škola. Je to příspěvková organizace. Skládá se ze 4 základních částí: mateřská škola, základní škola, školní jídelna a školní družina.

2. Kdo je zřizovatel školy v dané obci?

Obec jako zřizovatel školy zřizuje Základní školu a Mateřskou školu Benešov, která nyní je pod jednou hlavičkou. V minulosti tyto dvě části byly oddělené, ale když jsme dělali rekonstrukci školy, tak jsme tam vybuodovali zázemí pro mateřskou školu. Toto se nám velice osvědčilo z toho důvodu, že ten přechod dětí z mateřské školky do základní školy je bezproblémový. Děti znají prostředí, ve kterém se pohybují, a učitelé.

3. Jak často a jakým způsobem se zástupcem vedení školy komunikujete?

Můžu říci, že se zástupcem vedení školy komunikuji skoro každý den nebo v pravidelně časových intervalech, alespoň 1 za 14dní. Já osobně preferuji dálkový přístup nebo osobní komunikaci.

4. Jaký způsob nejčastěji využíváte?

Nejčastěji využíváme osobní komunikaci nebo komunikujeme o prostřednictvím telefonu, ale já osobně preferuji spíše tu osobní komunikaci.

5. Jste jako zástupce zřizovatele spokojen s formou vzájemné komunikace?

Zatím nám to relativně vyhovuje. Kdykoliv se potkáme nebo mluvíme spolu, do této doby jsem neměl zatím žádný problém. Kdybych to měl shrnout, jsem spokojen s formou vzájemné komunikace.

6. Navštěvujete jako zástupce zřizovatele školu?

Jako zástupce zřizovatele navštěvuji školu alespoň 1 za týden, protože areál školy je veliký a jak už jsem výše uvedl, škola se skládá ze čtyř částí, je zapotřebí kontrolovat chod školy. Ale nejen zástupce zřizovatele navštěvuje školu, ale i jiní členové zastupitelstva či rady obce, protože učitelé jsou i členové orgánů obce, tudíž zde máme velmi úzký kontakt.

7. Pořádá škola den otevřených dveří?

V současné době škola den otevřených dveří nepořádá, ale v minulosti škola pořádala den otevřených dveří, ale v současné době není o tuto akci zájem. Ale veřejnost má při určitých příležitostech možnost se podívat do areálu školy např. výročí založení školy.

8. Účastníte se dnu otevřených dveří?

Jelikož v současné době se den otevřených dveří nepořádá, tak se nezúčastním této akce. Ale pokud je nějaké výročí školy nebo i jiné akce, které jsou pořádány v areálu školy, tak se rád těchto akcí zúčastním, pokud nemám jiné důležité plány. Ale pokud se zástupce zřizovatele těchto akcí nezúčastní, vždy se alespoň dva členové orgánu obce těchto akcí zúčastní.

9. Účastníte se jako zástupce zřizovatele školních akcí, které jsou realizovány na půdě školy?

Školních akcí se zúčastním v tom případě, pokud mi to čas dovolí a nemusím být na jiném místě. Ale jak už jsem výše uvedl, tak máme v zastupitelstvu učitelé, které se účastní pravidelně těchto akcí, a od nich získáváme zpětnou vazbu.

10. Účastní se ředitel školy zasedání rady nebo zastupitelstva obce?

Ano ředitel školy se účastní zasedání rady nebo zastupitelstva obce a to v pravidelném časovém období a to nejméně jednou za půl roku, kdy ostatním členům orgánů obce zhodnotí stav hospodaření školy. Jedná se o seznámení a přehledu o fungování školy.

11. Jakým způsobem se obec aktivně zapojuje do mimoškolních aktivit školy?

Obec do mimo školních aktivit školy přispívá finančními příspěvky na kroužky, a co se týče odpolední aktivit školy, obec umožňuje využívat celý areál školy zdarma.

12. Vnímáte školu jako partnera?

Ano určitě. Jelikož škola je jednou ze základních priorit obce.

13. Co Vás napadne, když se řekne, že škola a zřizovatel jsou rivalové?

Za moje volební období jsem se nikdy nesetkal, že škola obec by byly proti sobě. Vždycky jsem byl spokojen s formou komunikace a spolupráce se školou. A pokud nastal nějaký problém, společně jsme ho vyřešili tak, aby byly spokojené obě strany. A hlavním naším cílem bylo, že vždycky to řešení musí být ku prospěchu školy.

14. Co si myslíte? Hodnotí se podle Vás práce nebo loajalita?

Podle mého názoru se vždy hodnotí práce.

15. Myslíte si, že práce ředitele školy je dobře finančně odměněna?

Myslím si, nebo když se na to podívám z pohledu starosty, velikostí obce a školy, je práce ředitele školy dobře finančně odměněna. Jinak bychom si nemohli dovolit zástupce ředitele.

16. Jaký je podle Vás největší problém ve vztazích škola a zřizovatel? Proč?

Největším problém bych řekl, že na jedné straně obec nechává vedení školy tzv. volnou ruku, kdy obec nezasahuje do kompetencí statutárního orgánu školy např. do

personálního obsazení, chod školy a organizace školy. Zřizovatel zajišťuje pouze finanční prostředky, aby škola mohla kvalitně fungovat. Na druhou stranu nechceme být direktivní, protože si myslíme, že ředitel školy je tzv. managerem školy a tyto věci by měl umět řešit. Mimo jiné i spolupracujeme i spádovými obcemi při řešení problémů.

17. Myslíte si, že spolupráce mezi Vámi (zástupce zřizovatele a statutárního orgánu školy) je dostačující? Z čeho tak uvažujete?

Osobně si myslím, že mezi námi není žádný problém. Ale určitá výhoda je v tom, že starosta schvaluje ředitelovi finanční odměny.

18. Máte k řediteli školy skutečnou důvěru?

Zástupce zřizovatele má k řediteli školy skutečnou důvěru. Ale vyskytují se i nějaké výjimky mezi členy orgánů obce, když se řeší určité problémy. Ale kdybych to měl shrnout za celou obec, myslím si, že k zástupci školy máme plnou důvěru.

19. Spolupracuje zřizovatel v oblasti naplnění kapacity školy?

Ano, spolupracujeme v oblasti naplnění kapacity školy, protože je to jeden ze základních věcí, aby ta škola byla naplněna. Obec přispívá prostřednictvím strategie hospodaření obce, protože obec jako zřizovatel ke škole musí zabezpečit finance ohledně údržby a chodu školy a snažíme se nějakým způsobem tyto nedostatky vykrýt a dále se snažíme, aby ta škol mohla být naplněna, tak přispíváme na odměnu fondu bydlení v obci a pomáháme k výstavbě rodinných domů. Mimo jiné obec Benešov je na dobré úrovni občanské vybavenosti, protože v obci je zdravotní středisko, lékárna, kostel, radnice, škola, pekárna, restaurace, knihovna a nejen pro děti, ale i pro dospělé je zde cyklistický klub Moravec, Sdružení dobrovolných hasičů, Sokol (fotbalový klub) aj.

20. Zajímá se zřizovatel o kvalitu výuky či východně vzdělávacího procesu?

Já jako laik to nemohu posoudit, ale v orgánech obce máme i učitelé, kteří na té škole učí, ale přes tyto prameny dostáváme zpětnou vazbu ohledně kvality výuky.

21. Co byste poradil nově začínajícímu řediteli v oblasti spolupráce se zřizovatelem?

Za svá volební období si pamatuji dva ředitelé. Ale po posledním výběrovém řízení, jsem požádal současného ředitele školy, aby se pokusil nově, moderně a technicky zlepšit vybavení školy. Jsme doporučili novému řediteli školy, aby začal postupně tuto problematiku řešit. Dále bych poradil nově začínajícímu řediteli, aby byl trpělivý, co se týče finančních příspěvků ze strany obce, dále byl zodpovědný za své jednání.

22. Co se Vám v současné době ve spolupráci se školou nedaří?

V současné době nemáme žádný problém.

23. Co se Vám v minulosti nebo v současné době ve spolupráci se školou nejvíce podařilo?

V současné době je ředitel typ manažera, který si shání finanční prostředky z evropských dotací sám, dále obec se mu snaží finančně přispívat např. na renovování budov. V současné době jsme renovovaly tělocvičnu, přírodní hřiště za školou, vnitřní vybavení školní jídelny, počítačové učebny aj.

24. Zve Vás jako zástupce zřizovatele statutární orgán školy na mimoškolní akce, které jsou pořádány na půdě školy?

Ano zve a dle možností se snažím zúčastnit. Ale vždy se této akce zúčastní kterýkoliv člen rady nebo zastupitelstva obce.

25. Pokud máte nějaký problém. Můžete se na statutární orgán školy s tímto problémem obrátit?

Když vznikne nějaký problém, tak s vedením školy tento problém konzultujeme a požadujeme, aby se statutární orgán školy k tomuto problému nějakým způsobem obrátil. Dále problém pak společně řešíme na zasedání rady obce.

26. Co nejčastěji řešíte s ředitelem školy?

Nejčastěji řešíme chod školy a vzniklé opravy a jiné situace, kdy zapotřebí, aby do tohoto procesu vstoupil zřizovatel prostřednictvím finančních prostředků.

27. Jak byste zcharakterizoval Vaší náplň práce vůči škole?

Škola určitým způsobem v mé náplni práce zabírá dostatek času při řešení problémů. Ale zase škola je pro nás nositel kultury a vzdělávání v té obci. Škola je pro nás důležitým prvkem.